

Lučka Böhm povzema rezultate obravnave predloga zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju za drugo branje, ki je te dni potekala v matičnem delovnem telesu, in ugotavlja, da bo pokojninska reforma korenita.

Stran 2

Novi zakon o delovnih razmerjih, ki naj bi septembra nadaljeval pot skozi poslanske in strankarske pasti, bo po mnenju **Gregorja Mikliča**, delodajalca kar krepko zvezal roke. Bodo pa morali Svobodni sindikati, da bi uveljavili vse svoje predloge in zahteve, v državnozborsko proceduro vložiti nekaj konkretnih amandmajev.

Stran 3

Davek na dodano vrednost – vse po načrtih

Kot nam je povedal Brane Mišič, izvršni sekretar ZSSS, je prvi mesec uvajanja davka na dodano vrednost potekel po načrtih – zgodilo se ni nič nepričakovane ali katastrofalnega, nič tistega, s čimer so strašili "sindikalni vsevedi". Mišiča so nekoliko presenetile le precejšnje razlike pri povečevanju cen po posameznih mestih. Po njegovem mnenju so nekoliko nižje povprečne cene v Ljubljani in Kopru posledica večje konkurence v njiju. V Mariboru pa naj bi bile cene višje, ker konkurenca tam še ni dovolj razvita.

Mišič meni, da avgusta ne moremo pričakovati večje inflacije, septembra pa modra bo tudi nekoliko večja. Takrat se bo namreč pokazal učinek sproščanja cen energetike in storitev.

Prav je, da je v socialni sporazum vključen draginski dodatek. Vsi, ki bodo avgusta prejeli podpovprečno plačo, bodo septembra dobili ta dodatek.

Za dobrega se je po Mišičevem mnenju pokazal tudi dogovor, ki omogoča usklajevanje izhodiščnih plač od 1. avgusta naprej. Kot smo objavili že v prejšnji številki našega glasila, se zaradi rasti cen življenjskih potrebščin izhodiščne plače povečajo za 2,3 odstotka.

Vse to dokazuje, da vsi tisti, ki zaradi različnih strahov dogovora niso podpisali, niso imeli prav, meni Mišič.

F. K.

Za sindikalne zaupnike objavljamo:

- nove izhodiščne plače po splošni kolektivni pogodbi za gospodarske dejavnosti
- pogodbi za kovinsko in elektroindustrijo
- pogodbi za komunalno
- ter za dejavnosti prometa in zvez

Nova sindikalna lista

(stran 9)

Ker uredništvo Nove Delavske enotnosti odhaja na redni letni dopust, boste njeni naročniki in bralci naslednjo številko prejeli v petek, 3. septembra. Vsem, ki boste v tem času na dopustu, želimo, da bi se na delo vrnili zdravi in z novimi močmi.

Uredništvo

Pokojninska reforma

Spremembe bodo korenite

Lučka Böhm,
svetovalka predsedstva
ZSSS

Državnozborni odbor za zdravstvo, delo, družino in socialno politiko se je ta ponedeljek dokončno opredelil do vladnih amandmajev in predloga pokojninskega reformnega zakona za drugo obravnavo. Opozicijski poslanci so se na obravnavo izjemno dobro pripravili. Vladi so postavljali vprašanja, kakršna lahko pripravijo le tisti, ki so problematiko res dobro proučili. Razprava se je umirila šele potem, ko so predstavniki vlade prostodušno priznali, da visoko število vladnih amandmajev na predlog zakona res kaže na premalo premišljen predlog zakona za prvo obravnavo. Vladni predstavniki so še obljubili, da bodo v bodoče bolj previdni.

Koalijsijske poslance je pri odločanju zanimalo zgolj dvoje: prvič, pravočasno zaključiti razpravo na odboru, da bi lahko bil predlog pokojninskega zakona obravnavan že na julijski seji državnega zbora, ter drugič, glasovati izključno samo za rešitve, ki jih podpre vlada.

Koalijsijski poslanci so le enkrat samkrat kot en mož glasovali proti vladnemu amandmaju. Šlo je za amandma o metodi usklajevanja pokojnin, ki ga je vlada pripravila na podlagi dogovora in usklajevanja z upokojskimi strankami in organizacijami. Amandma je podprl le poslanec Demokratične stranke upokojencev Ivan Kebrič. Rezultat glasovanja je bil tako presenetljiv, da je v meni ostal vtis o predhodnem dogovoru. Pri tem je morda šlo zgolj za lekcijo poslanskemu kolegu, ki se mu morda zameri, da se v zvezi s pokojninskim zakonom obnaša nekorektno do koalijsijske pogodbe. Morda pa je šlo za dejansko prepričanje poslancev, da je osnovno določilo o usklajevanju pokojnin predloga zakona za proračun sprejemljivejše. Poslanec Kebrič bo najbrž z oceno ravnanja koalijsijskih partnerjev počakal do resnično odločilnega glasovanja na državnem zboru. Naj bo tako ali drugače, od januarja se pokojnine ne bodo več usklajevale vsak mesec. Ali pa se bodo odslej usklajevale z rastjo povprečne plače ali pa z rastjo precej nižje povprečne plače zaposlenih, za katere veljajo kolektivne pogodbe, bo že julija odločil državni zbor.

Sindikalna stališča so poslanci kljub očitni užaljenosti zaradi napisov na transparentih, ki so jih

6. julija 1999 pred poslopjem državnega zbora nosili tudi sindikalni protestniki proti izjemnim pogojem za upokojevanje poslancev, sicer poslušali (in še to le, če so bila podana kratko in jedrnat), a upoštevali le, če je na to pristala vlada. Zelo dobro so si zapomnili, da je na transparentih pisalo na primer "Poslanci - posranci". Predstavnikom sindikatov so tako koalijsijski, še bolj pa nekateri opozicijski (!) poslanci postavljali zajedljiva vprašanja o doslednosti sindikalnih stališč. Tudi zato je verjetno redko večinsko podporo doživel amandma opozicijskih poslancev SKD Helene Hren Vencelj in Vincencija Demšarja, da sme posebni zakon izjemoma omogočati ugodnejše pogoje upokojevanja zgolj v primeru zdravju škodljivih delovnih razmer ter v dejavnostih in regijah, kjer brezposelnost presega 20 % aktivnega prebivalstva. Dokončno bo odločil državni zbor.

Poročilo končujem z grenkimi mislimi na svoj račun. Razočarana sem, ker so podpisniki dogovora o pokojninski reformi med socialnimi partnerji in vlado iz aprila 1999 zaradi slabe koordinacije na nevladni strani napravili nekaj od že dobljenih bitk. Nekateri podpisniki so na ključne delovne sestanke pred poslansko obravnavo predloga zakona poslali osebe, ki v nekaterih primerih aprila 1999 niso bile vključene v neposredna pogajanja. Zato je vladi uspelo (vsaj v tej fazi) ponuditi manj, kot bi morala. Večji del dogovora je bil v predlog zakona res korektno povzet. Večina ugodnosti bo torej veljala (bonus, nič malusov v primeru polne de-

lovne dobe, daljša prehodna obdobja, sestava organov upravljanja Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje...). Toda obveljala pa je za nekaj odstotkov manj ugodna odmera malusov in neupoštevanje bonusov v prehodnem obdobju. Ker je pred nami še tretja faza zakonodajnega postopka, te zgodbe še ni konec.

Za konec mi dovolite še droben komentar. Novinarji in celo nekateri poslanci razočarano ocenjujejo, da so trije dogovori o pokojninski reformi, ki jih je vlada sklenila s socialnimi partnerji ter upokojskimi in invalidskimi organizacijami, tako omilili v predlogu bele knjige napovedano reformo, da od le-te ni ostalo nič. To je pretirana ocena. Reforma bo ostra. Ukinitve možnosti predčasne upokojevanja, malusi in višanje upokojitvene starosti ter polne pokojninske dobe za ženske bodo za večino še kako ostre posledice reforme. Reformo bodo občutili tudi številni premladi predčasni upokojenci, ki zaradi preostale sposobnosti za delo zmorejo opravljati delo po pogodbi. Po reformi se jim bo na ta račun za leto dni znižala že odmerjena pokojnina. Tako ali tako pa se bodo zaradi določil o usklajevanju pokojnin le-te postopno realno zniževale. Verjamem, da bo ena izmed posledic te reforme tudi ta, da se po slej Slovincem v pokoj ne bo več tako zelo mudilo. In kmalu bomo vsi sklenili vsaj eno dodatno prostovoljno pokojninsko zavarovanje. Le počakajte na v predlogu reformnega zakona napovedane davčne olajšave, pa se bo zgodilo!

Na naše vprašanje, ali gre za res tako obsežno in zahtevno materijo, da jo je ekonomsko-socialni svet res moral odložiti na jesensko obdobje, je Miklič odgovoril, da so strokovnjaki vseh socialnih partnerjev uskladjili tisto, kar so lahko. Ker Svobodni sindikati niso uspeli uveljaviti vseh svojih predlogov, bo treba za drugo branje v državnem zboru pripraviti amandma. Gre za vprašanja, kot so sestavine plače, obveščanje sindikata, dolžina rokov, v katerih se sprejme odločitev o pravici delavca. Poleg tega je neusklajeno tudi vprašanje pomena kolektivnih pogodb, kar bo moral uredditi zakon o kolektivnih pogodbah, ki naj bi bil sprejet sočasno z zakonom o delovnih razmerjih. V nasprotnem primeru bo glede sklepanja kolektivnih pogodb nastala pravna vrzel. Pri kolektivnih pogodbah gre po Mikličevih besedah zlasti za razhajanje o tem, ali lahko določijo manjši obseg pravic delavcev kot ta zakon. Poleg tega so mneneja različna tudi o tem, katera kolektivna pogodba naj bi določala npr. dodatne razloge za uvajanje nadurnega dela. Svobodni sindikati se odločno zavzemajo za rešitev, po kateri bi uvajanje nadurnega dela urejale zlasti kolektivne pogodbe dejavnosti. Le-te naj bi bile temeljne pogodbe, v katerih bi bile določene pravice in obveznosti delavcev. Morebitne podjetniške kolektivne pogodbe naj bi bile le nadgradnja pogodb dejavnosti. "Predstavniki delodajalcev se s temi našimi razmišljanji," (še) ne strinjajo, ugotavlja Miklič.

Ob prvem branju je državni zbor sklenil, naj bi zakon o delovnih razmerjih določil tudi dodatke za posebne pogoje, ki izvirajo iz neugodne razporeditve delovnega časa (nadurno, nočno, turnusno, izmensko delo...). Po stališčih državnega zbora ob prvem branju naj bi zakon o delovnih razmerjih urejal tudi pravico do regresa za letni dopust, povračila stroškov prevoza na delo in z dela ter odpravnin ob upokojitvi. "Zdaj smo obveščeni, da vlada takšnih rešitev ne podpira, ker meni, da naj bi te zadeve bile urejene le v kolektivnih pogodbah," je zaskrbljen Miklič.

Ker je ekonomsko-socialni svet odložil razpravo o predlogu zakona o delovnih razmerjih na jesen, bo vlada ta zakon lahko poslala državnemu zboru v drugo obravnavo šele septembra. Ker pa je predlog, pripravljen za drugo branje, že vzbudil precej zanimanja, smo Gregorja Mikliča zaprosili, naj za naše glasilo opiše nekaj osnovnih značilnosti nove ureditve delovnih razmerij.

Po njegovem mnenju je največja sprememba zakona o delovnih razmerjih, nastala med prvim in drugim branjem, opredelitev delovnega časa. Do tega je prišlo v povezavi z razpravo o plačnem odmoru za malico med delom. "Vlada je pri tem predlagala kompromis, socialni partnerji mu nismo nasprotovali, po katerem bo tedenski delovni čas najmanj 33,5 in največ 37,5 ur. Kompromis je v tem, da se po tem predlogu čas za malico v skrajšanem delovnem času ne bo več štel v plačani delovni čas. Zakon pa, da ne bo pomote, delodajalce še naprej zavezuje, da med delovnim časom organizirajo enega ali več odmorov za malico, ki pa ne smejo biti določeni za začetek ali konec delovnega časa. Ta kompromisna rešitev je skladna s prakso v veliki večini evropskih držav. Ta rešitev pa v ničemer ne posega v pravico delavcev do malice in dolžnosti delodajalcev, da poravnajo stroške njene priprave.

Pri skrajšanju delovnega časa bodo nekateri delodajalci verjetno skušali zmanjšati plače," opozarja Miklič. Sindikati se bodo morali temu zelo odločno upreti. Zakonodajalec pa naj bi po Mikličevem mnenju v zakon vgradil določbo, ki bo delodajalcem to namerno prepovedovala.

Kdo bo po novem odločil o konkretni dolžini delovnega časa? Miklič pravi, da je to vprašanje že dosedaj bilo predmet kolektivnih pogajanj in tako naj bi bilo tudi v prihodnje. Marsikatero podjetje je že imelo delovni čas, krajši od predpisanih 40 ur na teden. Skrajševanje delovnega časa je povezano tudi s prizadevanji za skrajšanje delovnega časa v Evropski uniji in državah, ki se ji želijo pridružiti.

Pomembna novost v predlogu zakona o delovnih razmerjih je obveznost delodajalcev, da v dvanaj-

stih mesecih po uveljavitvi tega zakona vsem zaposlenim ponudijo v podpis nove pogodbe o zaposlitvi. Predlog zakona določa kar zajetno vsebino teh pogodb. Tako bo v pogodbi moralo biti napisano delovno mesto oz. vrsta dela, osnovna plača in elementi za določanje plače in drugih izplačil, letni dopust, kraj opravljanja dela, opredelitev dnevnega in tedenskega delovnega časa ter njegova razporeditev. V pogodbi o zaposlitvi bo moralo pisati tudi, ali gre za zaposlitev za nedoločen čas ali pogodbo za določen čas.

Delavec bo podpis nove pogodbe lahko odklonil, ne da bi zara-

rej kar pošteno zavezal roke. Prepisovanje vsebine zakona in kolektivne pogodbe višje ravni v splošni akt bo zaradi tega postalo nesmiselno.

Novost predloga zakona o delovnih razmerjih je tudi to, da delavci v podjetjih, ki jih bo doletel stečaj ali prisilna poravnava, ne bodo več avtomatično izgubili delo. Ostali bodo v delovnem razmerju, posameznikom pa bo stečajni upravitelj lahko delovno razmerje odpovedal. Ta ureditev bo bistveno ugodnejša od sedanje, ko ob stečaju vsem delavcem delovno razmerje preneha, stečajni upravitelj pa lahko posamezni-

ljenost odpovedi. Če bo sindikat ocenil, da je odpoved neupravičena, bo zoper odpoved delavec lahko vložil tožbo in ostal na delovnem mestu do odločitve prvostopenjskega sodišča. Miklič meni, da bo takšna zakonska zaščita preprečila neutemeljena odpuščenja zaposlenih iz osebnih razlogov. Delodajalci bodo namreč prisiljeni temeljito premisliti, ali se jim takšno odpuščenje splača. Ta rešitev je boljša od sedanje ureditve, saj za delodajalce pri neupravičeni odpustitvi delavca zdaj ni nobenih posledic.

Po Mikličevem mnenju je v predlaganem besedilu zakona za

Gregor Miklič, izvršni sekretar ZSSS, o predlogu zakona o delovnih razmerjih

Zakon bo delodajalcem kar krepko zvezal roke

di tega nosiln posledice, zanj bo še naprej veljala prejšnja pogodba o zaposlitvi. Po Mikličevem mnenju je mogoče pričakovati, da bodo delodajalci skušali delavcem vsiliti slabše pogodbe, češ da to izhaja iz novega zakona, in s tem znižati njihove pravice. Pravica delavca, da zavrne podpis nove pogodbe in da zanj velja stara, je v zakon vgrajena zaradi tega, da bi delodajalcem takšne nakane preprečili.

Že predlog zakona za prvo branje je vseboval določbo o prenehanju veljavnosti vseh splošnih aktov podjetij devet mesecev po uveljavitvi zakona. Splošne akte naj bi praviloma nadomestile kolektivne pogodbe.

Le v primeru, da pri delodajalcu ni organiziranega sindikata in zanj veljavne kolektivne pogodbe, bo pravice in dolžnosti zaposlenih lahko uredil s splošnim aktom, vendar bo na ta način lahko uzakonil le pravice, višje od predpisanih z zakonom o delovnih razmerjih. Novi zakon bo po Mikličevem mnenju delodajalcem to-

kom ponudi delo in izkoristi njihov položaj na zavodu za zaposlovanje. V primeru stečaja ali prisilne poravnave bo tistim, ki bodo izgubili delo, pripadla odpravnina, enaka kot trajno presežnim delavcem. Lestvica, od katere je odvisna višina odpravnine, pa ne bo več tako ugodna, kot je sedanjaja.

Po predlogu novega zakona o delovnih razmerjih bo zaposlenim mogoče odpovedati pogodbo o zaposlitvi zlasti na dva načina, rednega in izrednega. Novost, ki je v predlog zakona prišla med prvim in drugim branjem, je v tem, da lahko sindikat zaščiti delavca tako v primeru izredne odpovedi kot tudi, ko gre za redno odpoved iz osebnih razlogov. Razlog za odpoved delovnega razmerja iz osebnih razlogov so po zakonu zlasti vedenje in nezmožnost opravljanja pogodbeno določenih delovnih obveznosti.

Če bo delodajalec predlagal prekinitev delovnega razmerja delavca iz osebnih razlogov, je sindikat poklican, da oceni uteme-

drugo branje vloga sindikata določena jasneje, kot je bila prej. Edino sindikat lahko v podjetju zaščiti delavca, če delodajalec krši njegove pravice. Te vloge nima niti svet delavcev niti delavski zapupniki. Po novem predlogu ima sindikat, v katerega je delavec včlanjen, pravico zaščititi svojega člana. Delavca, ki ni sindikalno organiziran, lahko vseeno zaščititi sindikat, reprezentativen pri delodajalcu ali v dejavnosti. Delavec sam izbira, ali bo svojo zaščito poveril reprezentativnemu sindikatu v podjetju ali dejavnosti. Dolžnost reprezentativnega sindikata, na katerega se obrne nečlan, je preveriti okoliščine in na tej podlagi po potrebi ukrepati. Zlasti ob večjih nepravilnostih in kršitvah pravic delavcev bo reprezentativni sindikat stopil tudi na stran svojega nečlana. S tem bo namreč posredno ščitil tudi člane, saj bo delodajalcu tako pokazal, da si ne more privoščiti niti šikaniranja nečlanov sindikata, je prepričan Miklič.

Franček Kavčič

Kdo in zakaj se poigrava z usodo Aerodroma Maribor in njegovih delavcev

"Delavci Aerodroma Maribor preživljajo hude čase, saj so zadnjo plačo prejeli na začetku junija za mesec marec. Podjetje torej delavcem dolguje že štiri plače, poleg tega pa jim dolguje še del regresa za letni dopust za leto 1994 v višini 22.866 tolarjev, regres za leto 1997 v višini 84.477 tolarjev, regres za leto 1998 v višini 86.236 tolarjev ter okoli 50.000 tolarjev razlike za premalo izplačane plače - vse z zakonitimi zamudnimi obrestmi," pravi sekretar območnega odbora Sindikata delavcev prometa in zvez Slovenije v Podravju Jože Korošec.

To pa še ni vse! Vodstvo podjetja je večino delavcev poslalo domov na čakanje s 70-odstotnimi plačami, pa še teh jim ne izplačuje! Zato mnogi delavci nimajo več niti dovolj sredstev, da bi se pripeljali na letališče takrat, ko morajo dežurati.

Zakaj Aerodrom Maribor še nima koncesijske pogodbe za upravljanje letališke infrastrukture

Ustanovitelj podjetja Aerodrom Maribor je mestna občina Maribor. Letališko infrastrukturo pa je mesto s pogodbo, ki je bila sredi leta 1998 podpisana med mestno občino in slovensko vlado, brezplačno preneslo na državo. Pogodba med drugim določa, da bo država z Aerodromom Maribor sklenila koncesijsko pogodbo, na podlagi katere bo Aerodrom upravljal infrastrukturo javnega mednarodnega letališča v Mariboru, ki bo namenjeno mednarodnemu potniškemu in tovornemu prometu ter za potrebe ministrstva za obrambo. Povedano na kratko: mestna občina je zadržala v lasti pravno osebo, letališko infrastrukturo (stezo, kontrolni stolp itd.) pa je brezplačno prenesla na državo,

Aerodrom Maribor dolguje delavcem štiri plače in tri regrese

Jože Korošec: Delavci Aerodroma Maribor preživljajo hude čase, saj jim podjetje dolguje več plač in regresov. Ob pomoči sindikata so že vložili tožbe za plačilo terjatev.

da bi jo le-ta ustrezno obnovila in modernizirala, kar je država tudi storila. Država pa se je s pogodbo obvezala, da bo koncesijo za upravljanje letališča dala Aerodromu Maribor. Vendar pa koncesijska pogodba še ni podpisana, o tem, kdo je za to odgovoren, pa so nasprotujoče ocene.

Vodstvo Aerodroma trdi, da se podjetje ne more dogovarjati s

prevozniki in sklepati poslov, ker še nima koncesije za upravljanje letališča. V vladnih krogih pa za to, da koncesijska pogodba še ni podpisana, dolžijo vodstvo Aerodroma, češ da mu ni po godu noben osnutek pogodbe. Posledica vsega tega pa je, da Aerodrom nima sklenjenih dovolj poslov.

Delavci so kritični do vodstva podjetja

Po mnenju mnogih delavcev, pa tudi nekaterih članov mestnega sveta v Mariboru, ki so pred nedavnim razpravljali o razmerah v podjetju, problem Aerodroma ni samo v koncesijski pogodbi, temveč tudi v vodstvu podjetja, ki nima jasne strategije razvoja mariborskega letališča in ne zna pridobiti ustreznih poslov.

Direktor Aerodroma Maribor Zvonko Bajec je na nedavni seji mestnega sveta sicer predstavil svojo vizijo razvoja podjetja in letališča, vendar pa je mestni svetniki niso sprejeli, ampak so dali nanjo veliko pripomb.

"V pogodbi o prenosu letališke strukture na državo med drugim piše, da bo država zagotovila pogoje za delovanje mednarodnega letališča za potniški in tovorni promet ter za potrebe ministrstva za obrambo. Osnovna razvojna strategija mariborskega letališča je s tem po mojem mnenju že določena," pravi sekretarka območne organizacije ZSSS v Podravju in člani mestnega sveta Vekoslava Krašovec. "Zato mi ni jasno, zakaj direktor Aerodroma v strategiji govori o tem, da mora podjetje pridobiti strateškega partnerja. Ta partner naj bi bilo po prvotni zamisli podjetje za gradbene investicije Wiggins, ki vzpostavlja mrežo regionalnih letališč po Evropi in Severni Ameriki. Aerodrom Maribor naj bi z Wigginsom sklenil sporazum o nakupu ali najemu letališča. Nadzorni svet Aerodroma je že na začetku leta direktorja pooblastil za podpis pisma o name-

ri z omenjenim podjetjem. Po naj-novejši verziji pa naj bi postala strateška partnerja Aerodroma STTC, ki je nosilec ustanavljanja ekonomske cone v Mariboru, in KBM-Infond. STTC naj bi postal večinski lastnik Aerodroma Maribor, mestna občina pa naj bi v zameno za to dobila ustrezen lastniški delež v delniški družbi STTC."

Krašovčeva je na seji mestnega sveta hotela od ministrstva za promet in zveze ter mestne občine Maribor izvedeti, kakšna stališča imajo o teh vprašanjih.

Ima podjetje Aerodrom zares preveč delavcev?

"Najresnejša vprašanja pa se postavljajo v zvezi z zaposlenimi, saj naj bi po strateškem načrtu, ki ga je pripravil direktor, število delavcev Aerodroma zmanjšali za več kot polovico. V podjetju naj bi ostalo redno zaposlenih samo 15 delavcev. Direktor vidi možnost, da bi druge delavce, ki bi jih delno premestili v družbe k strateškim partnerjem, najemali po pogodbi ali pa jih angažirali celo preko študentskega servisa. Krašovčeva se je zaradi tega vprašala, ali za de-

Bodo delavci Aerodroma Maribor stavkali?

Pred zaključkom redakcije smo izvedeli, da je vodstvo Aerodroma delavcem vendarle izplačalo še plače za april, vse druge terjatve pa jim še dolguje. Zato se je izvršni odbor Sindikata delavcev prometa in zvez Slovenije v podjetju, ki ga vodi Adi Lipovnik, preimenoval v stavkovni odbor. Ta je na vodstvo podjetja naslovil več zahtev. Med drugim terja izplačilo neizplačanih plač, regresov in drugih prejemkov, redno izplačilo plač v bodoče, izdelavo nove sistematizacije delovnih mest ter odgovor na vprašanje, kakšna bo usoda podjetja oziroma letališča. Stavkovni odbor je za 30. julij sklical zbor delavcev. Če do takrat vodstvo podjetja ne bo izpolnilo stavkovnih zahtev in dalo jasnih odgovorov na zastavljena vprašanja, bodo delavci verjetno napovedali stavko!

Za obnovo letališke infrastrukture 1,5 milijarde tolarjev

Potem ko je mestna občina Maribor brezplačno prenesla letališko infrastrukturo na državo, je le-ta poskrbela za njeno obnovo in modernizacijo. Tako so pred kratkim obnovili 2500 metrov dolgo in 45 metrov široko letališko stezo z dovodnimi potmi. Nova asfaltna prevleka je stala 311 milijonov tolarjev. Že spomladi pa so na mariborskem letališču odprli prenovljen kontrolni stolp, v katerega so namestili številne nove aparature. Do leta 2000 bodo na letališču obnovili še nekatere objekte. Obnova in modernizacija mariborskega letališča bo v celoti stala okoli 1,5 milijarde tolarjev.

Medtem ko država vlaga milijardna sredstva v posodobitev letališke infrastrukture, je podjetje, ki naj bi letališče upravljalo, na robu propada, saj delavci že štiri mesece niso prejeli plač. Kdo je odgovoren za to? Ali gre za kakšne igrice, ker bi morebiti želel upravljanje obnovljenega štaterskega okna v svet prevzeti kdo drug?

Odgovore na vsa ta in številna druga vprašanja bo kmalu ponudil čas!

lavce, ki delajo na letališču, niso predpisani nobeni specialni pogoji, denimo za gasilce, varnostnike in druge? Ali resnično lahko za varnost letalskega prometa skrbijo neusposobljeni honorarci? Vekoslava Krašovec se sprašuje tudi, kakšni so tekoči poslovni rezultati Aerodroma. "Vodstvo podjetja govori o velikem primanjkljaju oziroma

izgubah iz preteklih let, vendar pa je imel Aerodrom na začetku julija po podatkih Agencije za plačilni promet le milijon tolarjev zapadlih obveznosti, in to sedmega vrstnega reda. Kaj bi bilo torej potrebno narediti za kratkoročno in dolgoročno sanacijo podjetja? Zakaj Aerodrom še ni izterjal več kot 14 milijonov tolarjev najemnin od podjetja, ki ima v najemu gostinski lokal? Kako to, da na letališču ne deluje prostocarinska prodajalna? Zakaj Aerodrom ni ob pomoči mestne občine zaprosil za hipotekarni kredit za plače delavcem? Ali je direktor v času, ko delavci niso prejeli plač, za svoje delo prejemal plačilo?" sprašuje Krašovčeva.

Za plače 20 milijonov tolarjev hipotekarnega kredita

Zaradi vseh teh in številnih drugih vprašanj člani mestnega sveta

strategije razvoja, kot jo je predlagal direktor, niso sprejeli. Kritičnih pripomb in vprašanj je bilo celo toliko, da člani mestnega sveta direktorju Aerodroma niso dali možnosti, da bi nanje odgovoril že na seji, pač pa so mu naložili, naj nanje odgovori in pripravi sanacijski načrt do jeseni. Prejšnji župan dr. Alojz Križman pa je celo predlagal, naj bi direktorja Aerodroma, ki so ga imenovali v času njegovega županovanja, razrešili.

"Mestni svet je Aerodromu dal le soglasje za najetje 20 milijonov tolarjev hipotekarnega kredita namensko za izplačilo plač," pojasnjuje Krašovčeva.

Delavci so s tožbami preprečili, da bi njihove terjatve zastarale

Sindikata delavcev prometa in zvez v podjetju, ki ščiti interese dalavcev, se je z direktorjem pod-

jetja poskušal dogovoriti, da bi delavcem izplačal vsaj del regresa za leto 1994. "Ker pravice do denarne terjatve zastarajo v petih letih, če delavci ne vložijo tožbe, je sindikat vodstvo podjetja pozval, naj delavcem izda vsaj potrdilo o tem, da jim priznava terjatve za del regresa iz leta 1994. Izdaja takšnega potrdila namreč prekine zastaralni rok. Vendar vodstvo Aerodroma ni bilo pripravljeno storiti niti tega. Zato so člani sindikata, ki jih zastopa služba pravne pomoči pri območni organizaciji ZSSS v Podravju, vložili tožbe za izplačilo vseh terjatev, ki jih imajo do podjetja," pojasnjuje Jože Korošec. "Delavci bi bili pripravljeni še nekaj časa počakati oziroma potrpeti, da bi se z vodstvom podjetja dogovorili o načinu izplačila svojih terjatev, vendar vodstvo za to ni pokazalo pripravljenosti."

Delavci se zavzemajo za ohranitev podjetja in delovnih mest

Po grobih ocenah znašajo terjatve vseh delavcev skupaj z zamudnimi obrestmi več kot 150 milijonov tolarjev, do konca pravde pa se bodo še povečale. Ali bodo potem, ko bodo delavci tožbo na delovnem sodišču dobili in jim bo podjetje dolžno poplačati terjatve, o čemer pravzaprav ni nobenega dvoma, vodilni v Aerodromu sindikat in delavce obdoli, da sami uničujejo podjetje?

Dejstvo je, da se delavci Aerodroma na čelu s sindikatom zavzemajo za ohranitev podjetja in delovnih mest, saj so doslej pokazali veliko potrpljenja, s tem ko še vedno delajo, čeprav že štiri mesece niso prejeli plač. Vprašanje pa je, ali si za ohranitev podjetja Aerodrom Maribor tako iskreno prizadevajo tudi vsi drugi, ki bi si to morali!

T. K.

Hudi problemi v kovinsko-predelovalni industriji - nezaupnica državnemu sekretarju za industrijo

Članek pod navedenim naslovom, ki ga je podpisal urednik in novinar Nove Delavske enotnosti Franček Kavčič, povzema razpravo in stališča julijske seje republiškega odbora SKEI v zvezi z razmerami v podjetjih Slovenskih železarn. V uvodnem delu tega članka je med drugim zapisano:

"Ker se sanacijski program Slovenskih železarn ne uresničuje, je možno, da bo ta sistem že kmalu prišel v kolaps. Zaradi tega je republiški odbor državnemu sekretarju za industrijo Borisu Šuštarju izrazil nezaupnico. Odgovoren naj bi bil zlasti zaradi tega, ker še vedno ni rešeno vprašanje financiranja obresti za dolgove iz preteklih let (to naj bi prevzela vlada). Poleg tega je nerešena tudi zadeva, naj Železarne prejemale elektriko po evropskih cenah, sedanje so kar precej nad njimi..."

Ministrstva za gospodarske dejavnosti ne moti poudarjena sindikalno-interesna konotacija

članka niti tendenciozen naslov, marveč neresnične ali vsaj netočne navedbe, ki zadevajo izvajanje industrijske politike, za katero je v ministrstvu odgovoren državni sekretar dr. Boris Šuštar.

Trditev, da se sanacijski program Slovenskih železarn ne uresničuje, ni točna. Petmesečno poročilo Slovenskih železarn o izvajanju programa sanacije SŽ v obdobju 1998-2000, ki je bilo pravkar predloženo v razpravo Vladi Republike Slovenije, kaže, da proizvodne družbe SŽ postopoma dosegajo cilje sanacije in prestrukturiranja, seveda različno intenzivno, in da se je program privatizacije družb, razen poslovnega jedra sistema, začel izvajati. Pri tem je Ministrstvo za gospodarske dejavnosti preko predstavnika v nadzornem svetu SŽ in neposredno s svojo pristojnostjo republiškega upravnega organa strokovno skrbelo in nadzorovalo izvajanje Programa sanacije slovenskih železarn. Ob tem Ministrstvo za gospodarske dejavnosti poudarja, da Republika Slovenija (Ministrstvo za gospodarske dejavnosti) nastopa v vlogi strateškega lastnika Slovenskih železarn in v vlogi načrtovalca ter izvajalca industrijske politike na tem področju, ne pa v vlogi posloводства Slovenskih železarn, ki je odgovorno za doseganje poslovnih rezultatov in za izvajanje nalog iz sanacijskega programa.

Napačni ali vsaj netočni sta nato trditvi v članku, ki sledita, da ni rešeno vprašanje financiranja obresti za dolgove iz preteklih let

in da ni rešena cena električne energije (uskladitev z evropskimi cenami). V zvezi z navedenim Ministrstvo za gospodarske dejavnosti daje naslednja pojasnila:

1. Pravno praznino, ki je nastala 31. 12. 1998 s prenehanjem veljavnosti Zakona o jamstvu R Slovenije za obveznice, izdane zaradi sanacije Slovenskih železarn d. d., na podlagi katerega je imela R Slovenija, v povezavi s Programom sanacije SŽ za obdobje 1998-2000, obvezo za plačilo obresti za obveznice do leta 2002, bodo nadomestila Spremembe in dopolnitve tega zakona, ki so bile v prvem branju na 38. izredni seji Državnega zbora 22. 7. 1999 sprejete brez pripomb. Predlagatelj sprememb in dopolnitev zakona, poslanec Janez Kopač, Vlada Republike Slovenije in sekretariat za zakonodajo so uskladili zakonsko besedilo, ki določa oblikovanje odplačilnega sklada, ki se bo polnil iz prodaje delnic SŽ in iz prodaje drugega državnega premoženja. Oblikovanje odplačilnega sklada pomeni, da se obveza poravnave dolgov iz preteklosti od Slovenskih železarn prenaša na državo, kot javni dolg. Iz odplačilnega sklada, ki se bo v največji meri polnil iz republiškega proračuna, pa bo država v letu 1999 in v letu 2000 plačala tudi obresti za obveznice Slovenskih železarn.

2. Vlada R Slovenije je na podlagi sklepa svoje 117. seje, dne 1. 7. 1999, zadolžila Elektro Slovenije in Slovenske železarne d. d., naj v skladu z 21. členom tarifne-

ga sistema za prodajo električne energije iz elektroenergetskega sistema, skladno s potrebami dolgoročne elektro-energetske bilance, skleneta dolgoročno pogodbo o vrsti, obsegu in načinu prilaganja potrebam elektroenergetskega sistema. V letni pogodbi pa naj določita način obračuna zmanjšanja obračunske moči na podlagi realno razpoložljive zmoglosti prilaganja in način preverjanja prilaganja. Z opredeljenim načinom odjema in obračuna v drugi polovici leta 1999 naj se doseže cena 5.5. pf/kWh. Elektro Slovenija je skladno s sklepom Vlade 13. 7. 1999 sklenila pogodbo s Slovenskimi železarnami.

Iz navedenega izhaja, da je Ministrstvo za gospodarske dejavnosti oz. pristojni državni sekretar za področje industrije in gradbeništva ravnal skladno z opredeljenimi obveznostmi v Programu sanacije SŽ za obdobje 1998-2000 in si aktivno, v okviru svojih pristojnosti, prizadeval za doseganje sanacijskih ciljev Slovenskih železarn.

Vera Vogrinčič,
svetovalka za odnose z javnostjo
Ministrstva za gospodarske dejavnosti

P. S.

Ko smo ta odmev pokazali sekretarki SKEI za pravna vprašanja Lidiji Jerkič, je dejala, da se zanj zahvaljuje. Žal ji je le, da ga SKEI z ministrstva ni dobil po redni poti, ampak kot odmev na poročanje o dogajanjih na njegovih sejah.

Urednik

Sindikat delavcev prometa in zvez Slovenije

V skladu z določili Zakona o določitvi minimalne plače in načinu usklajevanja plač in o regresu za letni dopust (Ur. l. RS št. 33/99) objavljamo izhodiščne plače za avgust 1999 po kolektivnih pogodbah dejavnosti Sindikata delavcev prometa in zvez, ki se povečajo za 2,3 odstotka.

KOLEKTIVNA POGODBA ZA CESTNO GOSPODARSTVO

(Ur. l. RS 21/98)

Tarifni razred	R. R.	Izhodiščna plača
I.	1,00	57.264
II.	1,10	62.990
III.	1,23	70.435
IV.	1,37	78.452
V.	1,55	88.759
VI.	1,85	105.938
VII.	2,10	120.254
VIII.	2,50	143.160
IX.	3,00	171.792

KOLEKTIVNA POGODBA ZA ŠPEDIJSKO, SKLADIŠČNO IN POMORSKO AGENCIJSKO DEJAVNOST

(Ur. l. RS 14/99)

Tarifni razred	R. R.	Izhodiščna plača
I.	1,00	62.717
II.	1,10	68.989
III.	1,23	77.142
IV.	1,37	85.922
V.	1,55	97.211
VI.	1,85	116.026
VII.	2,10	131.706
VIII.	2,50	156.793

KOLEKTIVNA POGODBA ZA PTT

(Ur. l. RS 45/90, 22/91, 14/92, 39/93)

Tarifni razred	Izhodiščna plača
I.	61.103
II.	71.491
III.	75.768
IV.	84.933
V.	95.932
VI.	114.263
VII.	144.814
VIII.	152.758
IX.	183.309

KOLEKTIVNA POGODBA ZA DEJAVNOST PREVOZA BLAGA V CESTNEM PROMETU

Tarifni razred	R. R.	Izhodiščna plača
I.	1,00	56.174
II.	1,10	61.791
III.	1,23	69.094
IV.	1,37	76.958
V.	1,55	97.070
VI.	1,85	103.022
VII.	2,10	117.965
VIII.	2,50	140.435
IX.	3,00	168.522

KOLEKTIVNA POGODBA ZA CESTNI POTNIŠKI PROMET (Ur. l. RS 32/98)

Tarifni razred	R. R.	Izhodiščna plača
I. Enostavna dela	1,00	56.447
II. Manj zahtevna dela	1,10	62.092
– mazalec, pralec, vulkanizer, gardorober	1,10	62.092
– sprevodnik	1,11	62.657
III. Srednje zahtevna dela	1,23	69.430
– administrativni manipulant	1,23	69.430
– pom. mehanik, električar, klepar, avtoličar	1,24	69.994
– voznik taksi vozila	1,26	71.123
IV. Zahtevna dela	1,37	77.332
– blagajnik	1,37	77.332
– KV vzdrževalci vozil	1,50	84.671
– voznik avtobusa	1,52	85.799
V. Bolj zahtevna dela	1,55	87.493
– informator na AP	1,55	87.493
– prometnik, prometni kontrolor	1,70	95.960
– razporednik, specialist vzdrževanih del	1,79	101.040
VI. Zelo zahtevna dela	1,85	104.427
VII. Visoko zahtevna dela	2,10	118.539
VIII. Najbolj zahtevna dela	2,50	141.118

Cvetka Gliha, sekretarka SDPZ

Izhodiščne plače po SKP za gospodarske dejavnosti

Tarifni razred	Znesek za avgust za polni delovni čas
I.	54.537
II.	59.991
III.	67.081
IV.	74.716
V.	84.532
VI.	100.893
VII.	114.528
VIII.	136.343
IX.	163.611

Za izračun nove višine izhodiščnih plač po SKP za gospodarske dejavnosti smo uporabili količnik 2,3.

Erih Šerbec:
"Dragi Stane,
jaz in Brane sva
naredila toliko,
da lahko greva
mirno na dopust.
Bojim se,
da tebe med
dopusti in po
njih čaka še več
dela. Zato reci
onim tvojim, naj
poskrbijo, da se
nam jeseni ne
bo treba spet
srečati pred tem
poslopjem."

Delovni čas v nemških trgovinah je določen dokaj liberalno

Nadzor odvisen zlasti od sindikata

Član deželnega predsedstva DBG Mattias Jena in predsednik deželnega panožnega sindikata trgovine, bank in zavarovalnic Hubert Thiermeyer sta nas podrobno seznanila z organiziranostjo trgovine v Nemčiji, predvsem po z ureditvi delovnega časa delavcev v tej za Nemčijo zelo pomembni gospodarski dejavnosti.

Približno 85 odstotkov prometa v trgovini z živili ustvarja pet koncernov oziroma multinacionalk. Skupaj s še 50 podjetji ustvarja teh pet multinacionalk kar 98 odstotkov prometa z živili. Letni promet živilske trgovine je preko 200 milijard mark. Lastniki in glavni menedžerji imajo izjemno veliko politično moč v državi in tako lahko precej suvereno vodijo politiko razvoja te panoge. Razvojni trendi v trgovini so naravnani v gradnjo hipermarketov na obrobju mest ter popolno računalniško vodeno prodajo. Sodobni računalniško podprti sistemi na blagajnah sami registrirajo pri kupcu nabavljeno blago ter elektronsko poročijo dobaviteljem potrebe po dnevnih dostavi trgovskega blaga. Tak računalniški sistem omogoča delodajalcem velike prihranke pri zaposlovanju in s tem tudi pri stroških dela.

Velik prihranek pri stroških dela – mimogrede naj omenim, da povprečni prodajalec mesečno v bruto znesku zasluži od 2240 do 2600 mark – omogoča tudi zaposlovanje posebnih skupin državljanov, kot npr. upokojencev,

V prizadevanjih za spremembo pravilnika o obratovalnem času prodajaln je vodstvo Sindikata delavcev trgovine Slovenije prejšnji teden obiskalo sindikat trgovine, bank in zavarovalnic (HBV), povezan v Zvezo nemških sindikatov (DBG). Na pogovoru na sedežu tega sindikata za Bavarsko v Münchnu smo želeli spoznati zakonodajo, ki urejuje obratovalni čas njihovih trgovin in s tem povezan delovni čas trgovskih delavcev.

študentov, tudi brezposelnih oseb, ki jim delodajalci lahko za 20-urno tedensko obveznost izplačajo največ 630 DEM, za kar praviloma ne plačujejo davkov in prispevkov. Nova Schrederjeva vlada pa je to prakso spremenila, saj zahteva plačilo davkov in prispevkov tudi na te zaslužke. Ta oblika zaposlovanja se je v zadnjem času zelo razširila, saj je po oceni sindikata že vsak peti "delavec" zaposlen na ta način.

Zakonsko opredeljen delovni čas je 37,5 ure tedensko, v kar ni vštet čas za malico oziroma počitek med delovnim časom. Dolžino rednega letnega dopusta določa panožna kolektivna pogodba, mlajši delavci imajo od 32 do 36 delovnih dni dopusta, starejši pa najmanj 6 tednov.

Obratovalni čas prodajaln ureja poseben zakon. Sedaj veljavni zakon, sprejet leta 1996 kljub množičnemu protestu sindikatov, je liberaliziral odpiralni čas. Pred objavo sedaj veljavnega zakona je institut v Münchnu analiziral učinke podaljšanja obratovalnega časa na ekonomičnost poslo-

vanja in dodatnega zaposlovanja. Po izsledkih te raziskave bi s podaljšanjem obratovalnega časa lahko v treh letih trgovska dejavnost prihranila 20 milijard mark in na novo zaposlila 50.000 delavcev. Sindikat je po treh letih uvajanja tega zakona letos ugotovil, da se je zaradi tega zmanjšala zaposlenost v trgovini za 8,9 odstotka, izgubljenih je bilo 146.000 delovnih mest, promet pa se je v primerjavi z letom 1996, ko je novi zakon začel veljati, zmanjšal s 725 milijard DEM na 721 milijard. Tedaj je sindikat opravil tudi anketo o potrebah po podaljšanju obratovalnega časa prodajaln. Kar 61 odstotkov vprašanih je menilo, da obratovalnega časa ni potrebno podaljšati.

Čeprav je več kot 50.000 članov sindikata v Berlinu protestiralo zoper novi zakon, je nemški parlament, tudi zaradi pritiskov lastnikov trgovskih koncernov, sprejel zakon, ki je precej liberalnejši, kot so bili prejšnji. Po sedaj veljavnem zakonu so trgovine od ponedeljka do petka odprete od 8. do 20. ure, vsako soboto

do 16. ure, v turističnih krajih pa najdlje do 20. ure.

Posamezne občine lahko s svojimi odloki določijo tudi možnost odpiranja ob nedeljah (posebni prazniki, specifični za občino, ipd.), vendar največ štiri nedelje v letu, in sicer od 8. do 16. ure.

Izven tega odpiralnega časa lahko v omejenem obsegu in asortimanu živila prodajajo še na železniških postajah in bencinskih črpalkah, vendar le toliko, kot potrebujejo za osebno porabo. Novost zakona je tudi v tem, da uvaja t. i. **posebni odpiralni čas**, ki ga določijo posamezne občine glede na svoje tradicije, interese in potrebe. Takih krajev je na Bavarskem preko 500, čas odprtja trgovin pa praktično ni omejen.

Predstavniki sindikatov so nam še povedali, da je v zakonu podrobno urejena tudi pravica delavcev do dnevnega, tedenskega in letnega počitka, vendar je tudi pri njih zaradi 481.000 poslovvalnic inšpekcija neučinkovita. Zaradi tega lahko izvajanje zakona nadzira le sindikat. Čeprav so delovna mesta precej razpršena, je v nemški sindikat HBV vključenih več kot polovico zaposlenih trgovskih delavcev.

Ob koncu pogovora smo sindikalisti skupno ugotovili, da lahko delavci le od sindikata pričakujejo resnični nadzor nad delovnim časom, saj žal tako kot pri nas tudi pri njih v oblastnih strukturah kapital dobiva prevladujoči vpliv.

Sandi Bartol, sekretar

Izhodiščne plače za trgovsko dejavnost za avgust 1999

Statistični urad Republike Slovenije je izračunal, da je bila rast cen življenjskih potrebščin v prvem polletju letošnjega leta 2,7 odstotna, zaradi tega se izhodiščna plača za avgust 1999 skladno z zakonom o določitvi minimalne plače in načinu usklajevanja plač povečuje za 2,3 odstotka.

Tarifni razred	Izhodiščna bruto plača v SIT za polni delovni čas	
I. enostavna dela	1.00	56.173
II. manj enostavna dela	1.10	61.791
III. srednje zahtevna dela	1.23	69.094
IV. zahtevna dela	1.37	76.958
V. bolj zahtevna dela	1.55	87.069
VI. zelo zahtevna dela	1.85	103.921
VII. visoko zahtevna dela	2.10	117.965
VIII. najbolj zahtevna dela	2.50	140.435
IX. najbolj pomembna, najbolj zahtevna dela	3.00	168.521

SANDI BARTOL

KAJ MORAM VEDETI
O PLAČAH IN DRUGIH PREJEMKIH

Zaradi velikega povpraševanja je Sindikat delavcev trgovine Slovenije ponatisnil brošurico Sandija Bartola Kaj moram vedeti o plačah in drugih prejemkih. Člani SDTS lahko brošurico naročijo na sedežu sindikata v Ljubljani ali pri svojem območnem odboru. Za člane sindikata je brezplačna.

Pogovor s predsednikom sindikata v Ljubečni Antonom Macuhom

Delavci od sindikata pogosto preveč pričakujejo

“Naša opekarna ima že dolgo tradicijo, saj je bila ustanovljena že leta 1860,” pojasnjuje Anton Macuh. “Danes v opekarni proizvajamo v glavnem klinker, imamo pa tudi opelni program.”

V času recesije v gradbeništvu, ki je bila najhujša na začetku in v sredini devetdesetih let, ko se je v celotni državi močno zmanjšal obseg investicij, je v Sloveniji propadlo veliko opekarn. Ljubečna pa je kljub dokaj zastareli tehnologiji pre-

Gospodarska kriza v prvi polovici devetdesetih let, ki je še zlasti prizadela gradbeništvo, je zdesetkala tudi opekarnе v Sloveniji. Med tistimi, ki so krizo uspele prebroditi, je tudi opekarna Ljubečna iz Celja. Da bi kaj več izvedeli o tem, kako so delavci Ljubečne preživeli krizne čase in kakšen je njihov ekonomski in socialni položaj danes, smo se pogovarjali s predsednikom Sindikata delavcev gradbenih dejavnosti Slovenije v tem podjetju Antonom Macuhom. Sogovornik je hkrati tudi predsednik območnega odbora in član republiškega odbora omenjenega sindikata.

Anton Macuh: V našem podjetju je v Sindikat delavcev gradbenih dejavnosti Slovenije vključenih 98 odstotkov vseh zaposlenih.

živela. To je posledica prizadevnega dela vseh zaposlenih, ki so se morali v minulem obdobju marsičemu odpovedati, pa tudi umnega vodenja podjetja.

Število zaposlenih so zmanjšali s 380 na 120

“Največje breme krize so na svojih ramenih občutili delavci,” pravi Macuh. “Zaradi razpada nekdanjega jugoslovanskega tržišča in vojne na Balkanu je naše podjetje izgubilo 70 odstotkov tržišča. Zato je bilo prisiljeno zmanjšati število zaposlenih. Pred dobrim desetletjem je bilo v podjetju zaposlenih 380 delavcev, danes pa nas je 120.”

Kljub temu, da so v Ljubečni število zaposlenih zmanjšali za več kot dve tretjini, pa trajno presežnih delavcev niso odpuščali s trdimi metodami, temveč samo z mehкими. Da podjetje večjega števila delavcev ni poslalo v odprto brezposelnost na zavod za zaposlovanje, je v veliki meri tudi zasluga sindika-

ta delavcev gradbenih dejavnosti v Ljubečni. “Vodstvo podjetja je nameravalo odpustiti okoli 160 trajno presežnih delavcev ter jih poslati na zavod za zaposlovanje. V sindikatu takšnega načina nismo podprli, ampak zahtevali uporabo za delavce manj bolečih metod zmanjševanja števila zaposlenih.”

V Ljubečni so tako zmanjšali število zaposlenih tako, da so iz podjetja izločili posamezne službe (denimo varnostnike, vzdrževalce in podobno), število delavcev pa so zmanjšali tudi z uporabo mehkih metod ter s pomočjo naravne fluktuacije.

Danes Ljubečna s 120 zaposlenimi uspešno posluje. “Lansko poslovno leto je naše podjetje končalo s pozitivno ničlo. V podjetju smo prepričani, da so najhujši časi že za nami in da naše podjetje čaka uspešen razvoj. Naša opekarna se je namreč uveljavila na domačem tržišču, še zlasti v osrednjem delu Slovenije, poleg tega pa svoje izdelke izvažamo tudi v Italijo,” pravi Anton Macuh.

V Ljubečni so uspešno končali tudi postopek privatizacije. “Delavci, bivši zaposleni in upokoјenci imamo v svojih rokah tretjino del-

nic, tretjino delnic imajo skladi, s tretjino delnic pa razpolaga dencionalizacijski upravičenec.”

Plače po kolektivni pogodbi

Delo v opekarni je težko. Kako pa so delavci zanj plačani? “Delavci prejemo plače po kolektivni pogodbi,” pravi Anton Macuh. “Izhodiščna plača je žal že leto dni oko-

li 54.000 tolarjev. Lani je takšna izhodiščna plača veljala za solidno, letos pa nič več. Zato si sindikalisti seveda prizadevamo in se pogajamo z vodstvom podjetja za višje plače. Sicer pa delavci verjetno v nobenem podjetju niso zadovoljni s plačami, zato si moramo sindikalisti prizadevati, da bi se hkrati z življenjskimi stroški in produktivnostjo dela dvigovale tudi plače. Res pa je, da plače v Ljubečni prejemo redno.”

Vodstvo Ljubečne tudi sicer spoštuje določila kolektivne pogodbe. “Del regresa za letni dopust smo že prejeli, drugi del pa še bomo. Prav tako imamo delavci urejene malice in druge pravice po kolektivni pogodbi,” pojasnjuje Macuh. “Ker vodstvo podjetja spoštuje kolektivno pogodbo, nam za svoje pravice še ni bilo treba stavkati. Res pa je, da delavci Ljubečne sodelujemo v vseh protestnih akcijah, s katerimi se Zveza svobodnih sindikatov Slovenije bori za delavske pravice.”

V Sindikat delavcev gradbenih dejavnosti Slovenije v Ljubečni je vključenih 98 odstotkov vseh zaposlenih. Razen omenjenega v podjetju ne deluje noben drug sindikat. Naš sindikat se dosledno bori za pravice delavcev, poleg tega pa si sindikalisti prizadevajo, da bi delavcem tudi sicer poma-

Reševanje problemov poklicnih gasilcev v Mariboru se je premaknilo z mrtve točke

V Novi Delavski enotnosti smo letos že večkrat pisali o tem, kako se poklicni gasilci in drugi delavci Javnega zavoda za zaščitno in požarno reševanje v Mariboru borijo za svoje pravice. Kakor kaže, so se po številnih pogajanjih v zadnjem času zadeve vendarle začele ugodno razpletati. Predsednik Sindikata poklicnih gasilcev Slovenije v zavodu **Leon Pilinger** je pred dnevi prejel pismo **Francija Pivca**, direktorja uprave mestne občine Maribor, ki je ustanoviteljica zavoda. V njem med drugim piše: “Podrobno sem prebral vaše pripombe k delovnemu osnutku Pravilnika o organizaciji in sistematizaciji delovnih mest, ki jih štejem za zelo relevantne. Potreboval sem nekaj dodatnega časa, da sem se ob papirjih še celoviteje informiral o dejavnosti zavoda, ki jih nisem pobliže poznal. Pri tem sta mi pomagala tudi Vekoslava Krašovec in v. d. direktorja zavoda Jože Žahar. Trdno sem prepričan, da moramo pri našem nadaljnjem skupnem reševanju razmer v zavodu izhajati iz tistih točk, kjer lahko najhitreje poenotimo mnenje. Zdi se mi, da je to kolektivna pogodba in pa izhodišča sistematizacije iz lanskega leta. Predlagam, da se takoj po dopustih lotimo dela na tej osnovi. Trudil se bom, da bomo na strani ustanovitelja pripravi v tej smeri jasna stališča.”

“Ob tej priložnosti sem registriral še nekaj odprtih vprašanj, ki niso bila zajeta v doslej obravnavanih sistemskih papirjih (presežek ur zaradi matematike turnusov, zagotavljanje prehrane med delom itd.), in očitno je, da bo treba spotoma najti rešitve tudi za to – vsaj deloma v okviru letošnjega proračuna in celoviteje v proračunu za leto 2000,” je prav tako zapisal direktor uprave mestne občine Maribor.

Vse torej kaže, da se bodo problemi v Javnem zavodu za zaščitno in požarno reševanje Maribor začeli po dopustih reševati tako, kot je predlagal Sindikat poklicnih gasilcev Slovenije.

T. K.

Popravek

Milan Utroša, predsednik skupščine ZPIZ

V prejšnji številki našega glasila se nam je pripetila neljuba napaka. Čeprav smo v članku pravilno poročali, da je Milan Utroša postal predsednik skupščine Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije, smo v naslovu pomotoma zapisali, da je postal predsednik upravnega odbora.

Za napako se prizadevam in bralcem opravičujem.

gali, še zlasti če so v stiski. "V podjetju imamo dobro organizirano blagajno vzajemne pomoči, če se naš član znajde v stiski, pa mu s solidarnostno pomočjo priskoči na pomoč tudi sindikat. Sindikat organizira tudi družabna srečanja in izlete, pri katerih pa morajo člani del stroškov poravnati sami. Naša ekipa redno sodeluje tudi na športnih igrah gradbenih delavcev Slovenije."

"Probleme v podjetju si sindikat prizadeva rešiti s pogajanjem z vodstvom podjetja," pravi Macuh. "Moram reči, da imamo z vodstvom podjetja na čelu z direktorjem Janezom Jenšterletom korektne odnose. Zato lahko s pogovorom in pogajanjem rešimo marsikatero odprto vprašanje, še preden preraste v problem."

Zaupanje v sindikat

"Delavci imajo zaupanje v naš sindikat," pravi kar malce ponosno Macuh. "V zadnjih dvanajstih letih, odkar sem na čelu sindikata v našem podjetju, sta ga zapustila samo dva delavca. Res pa je, da delavci včasih od sindikata preveč pričakujejo. Interesi posameznih skupin zaposlenih pa se marsikdaj križajo, zato sindikat ne more vsem ustreči."

Macuh prav tako opaža, da se mnogi delavci bojijo pritoževati vodilnim, hkrati pa pričakujejo, da bo vse njihove tegobe rešil sindikat.

Po drugi strani pa Macuh ugotavlja, da marsikateri delavec ne sprem-

lja več, kaj se dogaja na zakonodajnem področju. Zato nekateri niti ne vedo, kaj vse so v zadnjih letih, ko si država in delodajalci prizadevajo za zmanjševanje delavskih pravic, sindikati storili za delavce. "Dogovor o pokojninski reformi, ki so ga sindikati podpisali z vlado in delodajalci, je glede na predloge iz bele knjige velik napredek," je prepričan Macuh.

Po Macuhovem mnenju se pravice delavcev v zadnjih letih nenehno zmanjšujejo. Številni delavci so zaradi tega že malce apatični, spremembe pa sprejemajo s stisnjenimi zobmi. O nekaterih vprašanjih, denimo o novem zakonu o delovnih razmerjih, zato niti nimajo več prave volje razpravljati, saj ta zakon ponovno posega v že pridob-

ljene delavske pravice. Posebej pa so po Macuhovih besedah delavci razočarani, ker se socialne razlike pri nas tako povečujejo. Veliko delavcev bi s plačo s težavo preživljalo svoje družine, če ne bi imeli doma vsaj malo zemlje.

Hkrati, ko se delavci Ljubečne borijo za svoje pravice, pa tudi prizadevno delajo. "Konkurenca na trgu je danes izjemno huda, še zlasti na področju opekarn. Če hočemo ohraniti delovna mesta in zagotoviti Ljubečni razvoj, se moramo hočeš nočeš s svojim delom in kakovostjo vsak dan potrjevati na trgu. Seveda pa delavci za svoje delo pričakujemo tudi pošteno plačilo," pravi Anton Macuh.

T. K.

PРАВНА MNENJA IN NASVETI

Piše: Igor Pišek, dipl. iur.

Jubilejna nagrada

Delavec je bil zaposlen v podjetju šest let. Nato se je za dve leti zaposlil v drugem podjetju, potem pa ponovno v prvem podjetju, kjer je sedaj zaposlen že štiri leta. Ali mu po splošni kolektivni pogodbi za gospodarske dejavnosti pripada jubilejna nagrada za 10 let delovne dobe?

Splošna kolektivna pogodba za gospodarske dejavnosti določa v 2. točki 51. člena, da pripada delavcu jubilejna nagrada za 10 let delovne dobe pri zadnjem delodajalcu. Zadnji delodajalec je tisti, ki je izplačeval nagrado.

Problem je, ali je potrebna za pridobitev pravice do jubilejne nagrade neprekinjena delovna doba. V obravnavanem primeru ima delavec sedaj štiri leta neprekinjene delovne dobe, že od prej pa ima pri istem delodajalcu šest let delovne dobe, skupaj torej deset let.

Menimo, da ni potrebna neprekinjena delovna doba. Tak pogoj namreč ni postavljen. Zahteva se zgolj delovna doba 10 let pri delodajalcu, ki izplačuje jubilejno nagrado, zato je delavec upravičen do jubilejne nagrade.

Nekateri menijo, da se da iz besed "zadnji delodajalec" sklepati, da mora biti 10 let neprekinjene delovne dobe, saj naj bi se štel le delovna doba pri zadnji zaposlitvi. Pri tem pa prezrejo, da gre za enega in istega delodajalca, gre za delovno dobo pri enem in istem delodajalcu in nikjer ni eksplicitno določeno (menimo, da tudi ne implicitno), da mora biti delovna doba nepretrgana. Smisel jubilejne nagrade je preprost: nagraditi delavca, ki je delal določeno število let pri istem delodajalcu.

Z besedami "zadnji delodajalec" oz. z opredelitvijo delodajalca - izplačevalca jubilejne nagrade se je ho-

telo novi sistem glede izplačevanja jubilejnih nagrad jasno ločiti od starega. Po starem sistemu je delavec dobil jubilejno nagrado glede na skupno delovno dobo (obstoje družbene lastnine kot prevladujoče oblike, v kateri naj bi bilo vseeno, kje je delavec zaposlen). Pri tem je bilo vseeno, ali je bila delovna doba prekinjena ali neprekinjena. Po novem pa naj bi delodajalec nagradil delavca le za tista delovna leta, ko je bil delavec zaposlen pri njem (v novem družbenem sistemu je zasebna lastnina edina oblika lastnine, zaradi česar je razumljivo, da lastnik kapitala oz. delodajalec nagradi delavca le za delovna leta, v katerih je delavec s svojim delom prispeval k povečanju njegovega kapitala in ne katerega koli kapitala). Pri tem pa ne vidimo utemeljenega razloga, zaradi katerega bi se morala šteti le neprekinjena delovna doba.

Takšno stališče je sodna praksa zavzela tudi pri vprašanju izplačevanja odpravnin presežnim delavcem po 36. f členu Zakona o delovnih razmerjih. Postavljeno je bilo enako vprašanje kot v obravnavanem primeru: Ali se delavcu izplača odpravnina za nepretrgano delovno dobo ali pa odpravnina za celo delovno dobo pri enem in istem delodajalcu, izplačevalcu odpravnine? Pomembno je stališče sodne prakse (uporabno tudi v obravnavanem primeru), da ker pogoj nepretrgane delovne dobe ni zapisan, tudi ne more veljati.

Sindikalna lista

Julij 1999

Gospodarske dejavnosti
(temelj je SKP za gospodarstvo)

Javni sektor*
(nekdanje negospodarstvo)

Prvi del

SIT

SIT

1. Dnevnice

– cela dnevnic		
(nad 12 do vključno 24 ur odsotnosti)	3.500,00	3.778,00
– polovična dnevnic		
(nad 8 do 12 ur odsotnosti)	1.750,00	1.888,00
– znižana dnevnic (od 6 do 8 ur)	1.218,00	1.315,00

2. Kilometrina (od 24. 7. 1999 dalje)

37,17 37,17

3. Ločeno življenje

67.420,00 55.149,00

4. Prenočilnice – Povračilo stroškov prenočevanja do višine zneska po predloženem računu, ki ga odobri delodajalec

5. Regres za prehrano (od 1. 7. 1999)

– po SKPGD (na delovni dan)* 558,00 558,00

Drugi del

1. Jubilejne nagrade

– po SKPGD (delo pri zadnjem delodajalcu)		
– za 10 let	54.537,00	46.363,00
– za 20 let	81.806,00	69.545,00
– za 30 let	109.074,00	92.726,00

2. Odpravnina ob upokojitvi

337.100,00 505.884,00

oziroma dve plači delavca, oziroma tri plače delavca, če je to zanj ugodnejše če je to zanj ugodnejše

3. Solidarnostne pomoči

– po SKPD – ob smrti delavca	101.130,00	92.726,00
– ob smrti v ožji družini	50.565,00	–

4. Minimalna plača (od 1. 1. 1999)

72.521,00 72.521,00

5. Zajamčena plača

39.981,00 39.981,00

6. Regres za letni dopust

– najmanj	102.000,00	96.500,00*
– ali največ	za julij – 118.040,00	102.000,00

(70 % povprečne slovenske plače)

* Javni sektor tudi v okviru gospodarskih dejavnosti izplačuje ločeno življenje po zakonu (Uradni list RS št. 87/97).

2. V javnem sektorju se uporablja zakon, za jubilejne nagrade in solidarnostno pomoč pa kolektivna pogodba.

3. V negospodarstvu znaša regres po podpisu aneksa h kolektivni pogodbi (Ur. list RS št. 39/99) za leto 1999 96.500 SIT. Za delavce, katerih mesečna bruto plača za obdobje marec-maj 1999 ne presega 120.000 SIT, znaša regres 102.000 SIT. Do 5. junija se vsem delavcem izplača 85.012 SIT regresa, preostali del pa do 5. januarja prihodnje leto.

V območni organizaciji SKEI v Podravju tudi v poletnih mesecih ne počivajo. Pred dnevi je bil tam na delovnem obisku predsednik SKEI Slovenije Albert Vodovnik s sodelavci, območni odbor SKEI v Podravju pa je pripravil tudi dve delovni srečanja, in sicer z območnim odborom SKEI iz Ljubljane in okolice in območnim odborom SKEI iz Velenja.

Izredna seja izvršnega odbora območne organizacije

Albert Vodovnik je med drugim obiskal podjetje Alusistem v Poljčanah, kjer se je sestel s člani izvršnega odbora sindikata ter vodstvom podjetja. Pogovarjali so se zlasti o uresničevanju internega socialnega sporazuma ter o ekonomskem in socialnem položaju

SKEI v Podravju je dejaven tudi v času dopustov

Območna organizacija SKEI v Podravju želi ostati pravna oseba

delavcev, ki so bili za svoje pravice prisiljeni več dni stavkati, saj niso prejeli plače in regresa.

V Mariboru je Albert Vodovnik sodeloval tudi na izredni seji izvršnega odbora območne organizacije SKEI za Podravje. Na njej so po besedah sekretarja območne organizacije Edija Ozimiča sklenili, da načelno ne nasprotujejo preoblikovanju območne organizacije v regijsko organizacijo, vendar ne pristajajo na izgubo statusa pravne osebe in s tem povezanih pravic, pristojnosti in odgovornosti.

Zato so republiškemu odboru in statutarni komisiji SKEI predlagali, naj opravita vse potrebno za sprejem statutarnega sklepa, ki bo regijskim organizacijam dodelil status pravne osebe.

"Območna organizacija SKEI za Podravje je sedaj statusno, organizacijsko, kadrovske, logistično, finančno in premoženjsko urejena organizacija, ki dokaj kakovostno izvaja svoje poslanstvo v skladu s pristojnostmi po 26. in 54. členu statuta SKEI. Prav tako je naša organizacija razvojno

naravnana v smislu razvoja lastne organiziranosti in samega delovanja za zaščito in izboljšanje položaja članstva, zato izguba statusa pravne osebe za organizacijo, ne glede na to kako se imenuje, za Podravje ni sprejemljiva," pojasnjuje sprejem omenjenega sklepa Ozimič. "Organizacija, ki ni pravna oseba, ne more imeti nobenih premičnin in nepremičnin, kot na primer lastnih prostorov, avtomobila, telefona, faksa, žiro računa, matične in davčne številke in vsega drugega. Brez vsega te-

Sindikatski kovinske in elektroindustrije Slovenije

1. Izhodiščne bruto plače po kolektivni pogodbi za kovinsko in elektroindustrijo (Ur. l. RS, št. 37/96), aneks št. 2 (Ur. l. RS, št. 50/99) za AVGUST 1999 v SIT

Zahtevnostna skupina tarifni razred	Relativno razmerje	Izhodiščna bruto plača
I. Enostavna dela	1,00	58.109
II. Manj zahtevna dela	1,12	65.082
III. Srednje zahtevna dela	1,25	72.636
IV. Zahtevna dela	1,45	84.258
V. Bolj zahtevna dela	1,60	92.974
VI. Zelo zahtevna dela	1,90	110.407
VII. Visoko zahtevna dela	2,25	130.746
VIII. Najbolj zaht. dela	2,60	151.084
IX. Izjemno pomembna najbolj zahtevna dela	3,10	180.139
Eskaacija	5,5 % (januar 99)	
Aneks	2,0 % (julij 99)	
Eskaacija (Ur. l. RS št. 59/99)	2,3 % (avgust 99)	

Zakon o minimalni plači, o načinu usklajevanja plač in o regresu za letni dopust v obdobju 1999–2001 (Ur. l. RS, št. 39/99 z dne 25. 5. 1999)

ZAKON OMEJUJE LE RAST IZHODIŠČNIH PLAČ, NE PA TUDI RASTI MASE PLAČ!

2. Regres za letni dopust za leto 1999 (v skladu z ZMPUPR, Ur. l. RS, št. 39/99)

– najmanj	102.000 SIT
– največ (70 % pov. plače v RS)	118.040 SIT

3. Povračila stroškov v zvezi z delom

– regres za prehrano	AVGUST 1999	16.855 SIT
– dnevnice	– cela	3.500 SIT
	– polovična	1.750 SIT
	– znižana	1.218 SIT
– kilometrina (od 24. 7. 1999)		37,17 SIT

4. Nekateri drugi prejemki od 1. 1. 1998

JUBILEJNE NAGRADE:
PO KPD ZA SKUPNO DELOVNO DOBO ALI DELOVNO DOBO PRI ZADNJEM DELODAJALCU, aneks št. 2 (Ur. l. RS, št. 50/99)

– za 10 let	58.109 SIT
– za 20 let	87.164 SIT
– za 30 let	116.218 SIT

ODPRAVNINA OB UPOKOJITVI: 435.636 SIT ali*

SOLIDARNOSTNE POMOČI:

- smrt delavca
- ostalo
- daljša bolezen
- nadomestilo za ločeno življenje

290.424 SIT ali*
145.212 SIT ali*
dogovor delodajalec in sindikat
58.085 SIT ali*

5. Drugo

- minimalna plača (Ur. l. RS, št. 59/99) 72.521 SIT
- zjamčena plača od 1. 1. 1999 (Ur. l. RS, št. 1/99) 39.082 SIT
- povprečna mesečna bruto plača za MAJ 1999
- na zaposlenega v RS 168.628 SIT
- povprečna mesečna bruto plača za MAREC–MAJ 99
- na zaposlenega v RS 168.550 SIT
- začasna osnova za določanje višine nekaterih prejemkov (Ur. l. RS, št. 59/99)
- bruto 145.212 SIT
- neto 92.726 SIT
- povprečna mesečna bruto plača po dejavnostih MAREC 99
- DJ/27 in 28 Proizvodnja kovin in kovinskih izdelkov 139.913 SIT
- DK/29 Proizvodnja strojev in naprav 138.056 SIT
- DL/30, 31, 32 in 33 Proizvodnja električne in optične opreme 145.023 SIT
- DM/34 in 35 Proizvodnja vozil in plovil 145.843 SIT

Pojasnila:

1. IZHODIŠČNE PLAČE:

Aneks št. 2 (Ur. l. RS št. 50/99 z dne 28. 6. 1999), količnik povišanja plač (Ur. l. RS št. 56/99)

Vir: Tarifa priloga h kolektivni pogodbi dejavnosti (Ur. l. RS, št. 37/96), Aneks št. 2; Zakon

2. REGRES ZA LETNI DOPUST:

Vir: Zakon o minimalni plači, načinu usklajevanja plač in o regresu za letni dopust v obdobju 1999–2001 (Ur. l. RS, št. 39/99).

3. POVRČILA STROŠKOV V ZVEZI Z DELOM:

– REGRES ZA PREHRANO: 10 % povprečne mesečne plače na zaposlenega v RS v preteklih treh mesecih;

– DNEVNICE: določene z uredbo;

– KILOMETRINA: 30 % cene super bencina (98 okt.).

Vir: Uredba o višini povračil stroškov v zvezi z delom in drugih prejemkov, ki se pri ugotavljanju davčne osnove priznavajo kot odhodek (Ur. l. RS, št. 72/93, 43/94, 62/94, 7/95, 5/98), KPD.

4. IZRACUN NEKATERIH DRUGIH OSEBNIH PREJEMKOV:

– JUBILEJNE NAGRADE: Aneks št. 2 (Ur. l. RS št. 50/99);

– ODPRAVNINA OB UPOKOJITVI: osnova so tri povprečne bruto plače v gospodarstvu za pretekle tri mesece oziroma mesečne bruto plače delavca, če je to ugodnejše za delavca;

– SOLIDARNOSTNE POMOČI: najmanj ena povprečna bruto plača delavcev pri delodajalcu oziroma ena povprečna bruto plača v gospodarstvu za pretekle tri mesece, če je to ugodnejše za delavca;

– NADOMESTILO ZA LOČENO ŽIVLJENJE: najmanj 40 % povprečne plače delavcev pri delodajalcu ali povprečne plače v gospodarstvu za pretekle tri mesece, če je to ugodnejše za delavca;

Vir: KPD, SKP.

Opomba: Zakon o začasni določitvi osnove za določanje plač in drugih prejemkov iz delovnega razmerja (Ur. l. RS, št. 19/97) določa začasno osnovo za določanje višine prejemkov pod 2, 3 oz. 4. Sprememba osnove je bila objavljena v Ur. l. RS, št. 59/99.

ga pa bi bilo naše delo zelo oteženo. Pri ustanavljanju regijske organiziranosti je potrebno upoštevati, da statut SKEI območne organiziranosti ne ukinja."

Območne organizacije - generator celotne politike SKEI

Na pogovorih med vodstvi območnih organizacij SKEI v Podravju, Ljubljani in okolici ter Velenju so izmenjali izkušnje in govorili o vlogi in pomenu območne organizacije v piramidi organiziranosti SKEI, o vlogi in pomenu območnih organizacij pri zaščiti pravic delavcev ter o organizacijskih in kadrovskih vprašanjih. Še zlasti pa so govorili o vlogi območnih organizacij SKEI kot pomembnem generatorju celotne politike SKEI, saj so ravno območne organizacije najbližje članstvu in zato

najbolj poznajo njegove probleme in interese ter imajo bogate izkušnje iz prakse.

Delovni obisk ministra Ropa

Vodstvo območne organizacije SKEI v Podravju je v teh poletnih dneh povabilo na delovni obisk v Podravje tudi ministra za delo, družino in socialne zadeve. "Ministru Ropu bi se radi zahvalili za napore, ki jih je vložil v to, da je prisilna poravnava za podjetje Lestro uspela. Tako smo v Podravju, kjer je stopnja brezposelnosti izjemno visoka, ohranili 200 dragocenih delovnih mest za kvalificirane in visokokvalificirane kovinarje," pravi Edi Ozimič. Minister Rop naj bi se v Mariboru sestal tudi s sindikalnimi zaupniki SKEI v podjetjih kovinske in elektroindustrije ter jim spregovoril o

Edi Ozimič: Poletne mesece bomo med drugim izkoristili tudi za usposabljanje sindikalnih zaupnikov.

ciljih in naravnosti novega zakonika o delovnih razmerjih.

Seminar za sindikalne zaupnike

Konec julija pa bo območna organizacija SKEI za Podravje pripravila še enodnevni izobraževalni seminar za predsednike in člane izvršnih odborov SKEI v podjetjih. Nanj bodo povabili okoli 50 sindikalnih zaupnikov, ki jim bodo spregovorili Albert Vodovnik, Lidija Jerkič, Vladimir Bizovičar, Oskar Komac in Bogdan Ivanovič. Govorili bodo zlasti o organiziranosti in delovanju sindikata, o spremembah delovnopravne zakonodaje, o upravljanju delavcev, o pogajanjih s socialnimi partnerji, kolektivnih pogodbah, ekonomskem in finančnem poslovanju SKEI ter o problematiki varstva pri delu.

T. K.

SKEI v akciji za večje število študentov metalurgije

Podpredsednik republiškega odbora SKEI Janez Klančnik nam je povedal, da ta sindikat že dalj časa opozarja, da domačega znanja kmalu ne bo več, če doma ne bo dela za inženirje in če se zaradi tega mladi ne bodo vpisovali na tehniške fakultete. Klančnik nas je usmeril na dekana Naravoslovno-tehniške fakultete v Ljubljani prof. dr. Jakoba Lamuta, seznanil nas je tudi z razmišljanjem prof. dr. Franca Vodopivca in Milana Švajgerja, direktorja družbe STO z Raven na Koroškem.

"Ker te aktivnosti potekajo že nekaj časa, se je položaj v primerjavi z najhujšo oseko vpisa na tehniške fakultete že nekoliko izboljšal," nam je uvidoma povedal **prof. dr. Jakob Lamuta**. Za tehniške poklice se po njegovih besedah zanimanje po dveh, treh letih, ko vpisa sploh ni bilo, spet povečuje. Mogoče je to povezano tudi s pomanjkanjem metalurgov v razvitih evropskih državah. Zaradi tega lahko mladi, ki se odločijo za študij tehniških poklicev, računajo na zaposlitev v tujini. V časopisih je že mogoče zaslediti oglase, ki iščejo mlade metalurge, montaniste (rudarske inženirje), inženirje za materiale (kovina, keramika in polimeri), geotehnologe in še nekatere poklice.

Študij metalurgije in montanistike ima pri nas že 60-letno tradicijo.

Naši tehniški strokovnjaki pa so v svetu poznani in uveljavljeni. Precej kadrov je ob ukinjanju razvojnih oddelkov in tudi proizvodnih zmogljivosti poiskalo delo drugje. Veliko naj bi jih bilo v trgovini in v komercialnih službah.

Kot pravi Lamuta, je nevarnost za razvoj stroke tudi vrzel med generacijami. Če se mladi

nekaj let ne zaposlujejo v raziskovalnih institucijah in v proizvodnji, čez čas tam nastane vrzel. Ta ni popravljiva. Države, ki so krizo v industriji in njeno prestrukturiranje že premagale, so to že spoznale.

Če naj bi industrija pri nas napredovala podobno kot v Evropi, bi moralo vsako leto diplomirati 25 do 30 metalurgov. Možnosti za njihovo zaposlitev nastajajo na Ravnah, kjer skušajo obuditi nekdanji raziskovalni center. Podobno ravna tudi v Slovenski Bistrici (Impol), na Jesenicah (železarna) in še kje.

Na naše vprašanje, kako hitro znanje zastari, je Lamuta odgovoril, da se temelji ne spreminjajo. Zelo hitro pa se menjajo zahteve glede tehnologije, zniževanja stroškov, boljše kakovosti in manjše porabe energije. Pri vseh teh zadevah je zato potrebno nenehno sledenje stroki in prenašanje novega v proizvodnjo.

Od Lamuta smo želeli tudi odgovor na vprašanje, ali je študij tehnike res težji od študija družboslovja ali česa tretjega. Del odgovora

Nadaljevanje na naslednji strani

skei

Dalmatinova 4, 1000 Ljubljana
telefon: 061/312-246, telefaks: 061/322-973

SKEI začenja akcijo oblikovanja svojega podmladka

Člane bodo pridobivali že med dijaki in visokošolci

Vodstvo SKEI se je lotilo oblikovanja svojega podmladka. Za to so se odločili, ker se zavedajo, da bodo na ta način močnejši. Komisijo, ki ji je naložena ustanovitev podmladka SKEI, vodi Branko Amon, predsednik SKEI v Gorenju Velenje. Skupaj z Dragom Gajzerjem sta nedavno sodelovala na kongresu podmladka (Jugend) IG Metall v Sprockhövelu v Nemčiji. Za naše glasilo pa sta povedala:

“V Nemčiji sva spoznala, da se podmladek pri IGM ne ukvarja le s posebnimi vprašanji mladih zaposlenih, ampak tudi s splošnimi političnimi vprašanji. Podmladek pri IGM ima zelo kritičen odnos do uradne nemške politike, kljub temu da je na oblasti socialnodemokratska stranka. Nemški sindikati tako skupaj s svojimi podmladki ustvarjajo kritično maso, s katero vplivajo tudi na javno mnenje. Eno od osrednjih vprašanj nemške dnevne politike je dvojno državljanstvo – od česar je odvisna pravica delavcev iz Turčije, da imajo dva potna lista.

Na vprašanje, kaj podmladek pri IGM dela, je odgovor zelo širok 0 – ukvarjajo se praktično z vsem. Posebej opazni so v humanitarnih akcijah in pri izobraževanju. Na Ku bi so organizirali kar delavsko brigado.

Podmladek IGM je organiziran na državni in deželni ravni, je torej vzporednica matični organizaciji. Ima svoje organe in funkcije.

Po zaslugi podmladka je položaj vajencev v Nemčiji dokaj dobro urejen. Ena takšnih ugodnosti je dolžnost delodajalcev, da jih po končani vajenski dobi zaposlijo najmanj za devet mesecev. Kolektivna pogodba ima posebno poglavje o plačevanju vajencev. Posebej so določene tudi njihove socialne pravice.

Podmladek lahko vpliva na stališča matičnega sindikata zlasti z zastopanstvom mladih v vseh telesih IGM. Tam imajo vse možnosti vplivati na določanje in izvajanje politike. Deželno vodstvo podmladka za Bavarsko ima enega profesionalca. Strokovno delo za podmladek pa so dolžne opravljati strokovne službe IGM.

Ena pomembnejših javnih dejavnosti podmladka so posebne kulturne prireditve, največkrat koncerti. Običajno jih organizirajo tako, da prijetno združijo s koristnim. Pred koncertom in med njim tako nastopajo govorniki, tudi povezovalci programa skrbijo za politično obarvano vsebino. Ker so takšne prireditve zelo obiskane in odmevne, se

jih udeležujejo tudi šefi IGM in DGB, tudi Klaus Zwickel.”

Tako je torej s podmladkom IGM Nemčije. In kaj načrtuje komisija SKEI, ki naj bi skrbela za ustanovitev podmladka? Amon pravi, da so se z vodstvom IGM za Bavarsko dogovorili za poseben seminar, na katerem se bo septembra zbralo jedro podmladka SKEI. Predavali bodo zlasti predavatelji iz Nemčije. Z ustanovitvijo podmladka namerava SKEI odgovoriti na izzive, ki jih vedno znova postavlja kapital. V SKEI prevladuje prepričanje, da je za preživetje treba delati. Zaradi tega bodo šli na šole in fakultete in se pogovarjali z mladimi, ki bi se lahko zaposlili v podjetjih kovinske in elektroindustrije. Če jih bodo za poklic in sindikat pridobili že med šolanjem ali študijem, bodo “bolj njihovi”. Za svoje aktivnosti pripravljajo tudi posebno zloženko, na kateri bo verjetno poseben razpoznavni znak z besedami SKEI Mladi.

Da bi bili pri snubljenju za SKEI in kovinarske poklice uspešnejši, bodo spodbudili ustanovitev posebnega sklada, ki naj bi štípendiral mlade kovinarje.

F. K.

Nadaljevanje s prejšnje strani

je v statistiki, po kateri so se na tehniko vpisovali zlasti dijaki z boljšim učenim uspehom, medtem ko so se povprečneži vpisovali na fakultete, kjer za vpis ni bilo omejitev. Morebitni kandidati se bojijo zlasti matematike in fizike. Da je tako, dokazujejo tudi podatki o izbirnih predmetih, za tehniške vede je interes zelo majhen.

Lamut pravi, da tistim, ki zdaj končujejo tehniške fakultete, službe ni problem dobiti. Nekaj možnosti je tudi na fakulteti, kjer lahko diplomanti dobijo ali status mladih raziskovalcev ali asistentov stažistov. V tujino ni prisiljen iti nihče od diplomantov.

Je pa res, da podjetja iz razvite Evrope iščejo študente tehniških smeri in jim ponujajo tudi štípendije. Ponudbe veljajo tudi za študij v tujini. Mi nad tem ne smemo biti navdušeni, saj se tisti, ki enkrat odidejo, zelo redko vrnejo.

Lamut se je s SKEI povezal ob poskusih, da bi na terenu, v krajih, kjer je bila metalurgija že raz-

vita, spet spodbudili zanimanje za tehniške poklice. Prepričan je, da lahko tudi sindikat vpliva na ozaveščanje staršev, ki lahko vplivajo na svoje otroke. Če jih starši za tehniko že ne morejo pridobiti, jim tega študija vsaj ne bi smeli odsvetovati. Če velikih podjetij skoraj ni več, tehniške strokovnjake potrebujejo tudi srednja in mala podjetja.

Milan Švajger, direktor družbe Stroj in tehnološka oprema, nastale iz predelovalnih obra-

tov bivše Železarne Ravne, trdi, da so največje težave slovenske metalurgije in kovinske predelave že premagane. Izguba nekdanjega trga je že nadomeščena z izvozom na nove zahtevnejše trge. Prihodnost teh dejavnosti je najbolj odvisna od modrosti, znanja. Možnost je v integraciji v globalizirana tržišča, prek kapitalskih povezav. Znanje je ključni generator konkurenčne sposobnosti. Znanj s področja tehnologij, materialov in trženja pa nam primanj-

kujejo. V kriznih časih smo upokojili armado izkušenih strokovnjakov, ne da jih bi nadomestili z novimi, mlajšimi.

Kadrov ne moremo pridobiti iz tujine, ampak jih moramo sami vzgojiti. Položaj, ko firme iščejo strokovnjake, šole pa hirajo, je slab. Gospodarstveniki s sedanjim stanjem v gospodarstvu niso zadovoljni, zato zahtevajo uravnotežen razvoj za gospodarstvo, pravi Švajger.

Prof. dr. Franc Vodopivec je ob 60-letnici študija metalurgije v Ljubljani med drugim zapisal, da je ta študij postal za mlade nezanimiv tudi zaradi tega, ker jim ni nihče pojasnil, da so kovinski materiali temelj tehnične civilizacije. Kovinskih materialov nihče ne ogroža. Posebno niso ogroženi v Sloveniji, kjer ustvarja kovinska industrija velik del industrijske proizvodnje in dobro polovico izvoza. K neugledu študija metalurgije je po Vodopivčevih besedah prispevalo tudi nestrokovno pisanje o položaju velikih podjetij.

Prenova študija metalurgije mora po njegovem mnenju povečati zanimanje mladih zanj. Znanje o materialih pa odpira široke možnosti za zaposlitev in tudi za strokovni razvoj v različnih vejah industrije doma in tudi v tujini.

Pripravi: F. K.

Podjetje Fotona je od konca junija v prisilni poravnavi. Kot nam je povedal predsednik SKEI v tem podjetju, je predlog prisilne poravnave in sanacije temeljil na 700 milijonih državnih obveznic, ki naj bi omogočile konsolidacijo poslovanja in reševanje trajno presežnih delavcev. Do tod vse prav, saj sta sindikat Fotone, ta je v lasti Slovenske razvojne družbe, in svet delavcev tega podjetja na tej podlagi podprla program prestrukturiranja Fotone. Te dni pa se je zapletlo, saj predstavnik SRD v nadzornem svetu meni, da presežni delavci niso upravičeni do odpravnine. Se bo spor končal na sodišču ali bo prevladal razum, bo jasno že zelo kmalu.

Kot nam je povedal Zdravko Židov, predsednik SKEI v Fotoni, so delavci izrazili podporo programu prestrukturiranja podjetja, ker je bilo predvideno, da bo 115 trajno presežnih delavcev prejelo odpravnine. V Fotoni naj bi po prestrukturiranju ostalo še 235 delavcev. Presežni delavci naj bi iz podjetja odšli postopno, prvi že avgusta, zadnji pa decembra letos.

Od predvidene 700-milijonske injekcije v Fotono, naj bi 500 milijonov šlo za oživitve proizvodnje, 200 milijonov pa naj bi dobili presežni delavci.

Se veljavni pravilnik Fotone, lani oktobra ga je uveljavil bivši direktor Tomaž Frelih, predvideva za presežne delavce odpravnine, po pol mesečne plače za vsako leto zaposlitve. Odpravnine bi po tem pravilniku morale biti presežnim delavcem izplačane v 30 dneh po prenehanju delovnega razmerja.

Sporazum o delavski podpori prestrukturiranja Fotone, sprejet februarja letos, ima o presežnih delavcih formulacijo, da bo zanje pripravljen poseben načrt reševanja, ki naj bi bil priloga sporazuma o delavski podpori. Po besedah Zdravka Židova, SKEI Fotone tega načrta ni nikoli niti videl nit dobil.

Pri iskanju delavske podpore je bilo o pravici presežnih delavcev do odpravnine veliko govora. Ker je prevladalo prepričanje, da bo prej omenjeni pravilnik spoštovan, je bil sporazum o delavski podpori prestrukturiranju februarja potrjen. Za SKEI ga je podpisal Zdravko Židov, za svet delavcev Vojko Mlinar, za Slovensko razvojno družbo pa Bogdan Topič.

V zadnjem času pa je predstavnik Slovenske razvojne družbe v nadzornem svetu Fotone Tomaž Lukač začel govoriti, da presežnim delavcem ne pripadajo odpravnine in da jih SRD tudi ne namerava izplačati.

Spisek trajno presežnih delavcev je narejen, marsikdo je na njem, ker je sam tako želel, ker je računal na odpravnino. Posa-

je v ozadju spora razmišljanje o možnem pritisku na presežne delavce, da bi vrgli puško v koruzo in sami odpovedali delovno razmerje. Ko je Židov skušal o tem zapletu dobiti odgovor direktorja Matije Juvana, s katerim je dosedaj imel dobre odnose, je ugotovil, da je zanj nedosegljiv. Direktor pa mu je namreč obljubil, da bo do konca prejšnjega tedna

lavci drugih podjetij, v lasti SRD.

Lidija Jerkič, sekretarka SKEI za pravna vprašanja, dodaja, da po sprejetju novele zakona o jamstvenem skladu (U. l. št. 53/99) o pravici delavcev do odpravnine ni več mogoče dvomiti. Ta zakon je bil po njenih besedah uveljavljen prav zaradi tega, da bi delavce, ki jim delovno razmerje preneha zaradi insolventnosti de-

Delavcem Fotone odrekajo odpravnine

Slovenska razvojna družba kot tutor delavcev

mezniki so izračunali, da lahko dobijo tudi več kot 10.000 mark.

Čeprav še nihče od presežnih delavcev v roke ni dobil nobenega papirja, je spor že na vidiku.

Ker je Valter Zavec, sekretar območne organizacije SKEI, prepričan, da imajo presežni delavci pravico do odpravnine, bo pravnik območne organizacije v teh dneh že začel pripravljati tožbo. Zavec pravi le, če presežnim ne bodo izplačali odpravnin, bo SKEI pač tožil. Židov se boji, da

obvestil vse delavce, ki so na spisku presežnih delavcev. Židov ne ve, zakaj direktor tega ni naredil.

Ko smo za mnenje o tem zapletu vprašali Gregorja Mikliča, izvršnega sekretarja ZSSS, je omenil možnost še večje igre. SRD naj bi v času spreminjanja zakonodaje skušala izkoristiti pravno vrzel. V tej družbi naj bi špekulirali o tem, da bi v stečaj poslali več svojih podjetij in tako prihranili pri presežnih delavcih. Podobne zgodbe so namreč doživljali tudi de-

lodajalca, prišli do odpravnine. Ta pravica je v 19. členu zakona o jamstvenem skladu tudi nedvoumno zapisana.

SRD tako, sodeč po primeru Fotone, skuša izkoristiti pripravljenost zaposlenih, da odprejo program prestrukturiranja, ki je temelj ohranitve delovnih mest v podjetjih, ki so na milost in nemilost prepuščene tej družbi, ki jih praviloma skuša sanirati le skozi prizmo svojih kapitalističnih interesov. Če pa imajo v SRD kaj pravnikov, bi bilo dobro, da zakon skrbno preberejo in svojim šefom povedo, kako naj ravnajo.

Franček Kavčič

Tiskovna konferenca SKEI

Pogajanja so prekinjena

Albert Vodovnik in Lidija Jerkič sta na tiskovni konferenci ta torek orisala razmere v podjetjih, last SRD, Slovenskih železarnah in položaj na pogajanjih o spremembah tarifne priloge kolektivne pogodbe dejavnosti.

Ker smo o razmerah v podjetjih v lasti SRD in v Slovenskih železarnah že večkrat poročali, se tokrat omejemo le na zastoj pri pogajanjih o spremembah tarifne priloge kolektivne pogodbe dejavnosti. Po besedah Lidije Jerkič, sekretarke SKEI za pravna in organizacijska vprašanja, je pogajalcem dosedaj uspelo uskladiti le majhen del vprašanj, ki so predmet pogajanj. Rezultat tega je drugi aneks h kolektivni pogodbi, po katerem so izhodiščne plače večje za dva odstotka. Rešeno je tudi vprašanje jubilejnih nagrad, ki so se za malenkost povečale.

Namesto da bi po podpisu aneksa pogajanja nadaljevali, pa je prišlo do zastaja. Od 15. junija se torej ni zgodilo nič. Predstavniki delodajalcev v pogajalski skupini so namreč izrazili željo, da bi jih po volitvah v organe Gospodarske zbornice Slovenije zamenjali, kar pa se še ni zgodilo.

Po besedah Lidije Jerkič SKEI zahteva takšno plačno politiko, da bi se izhodiščne plače povečevale skladno z rastjo produktivnosti. Obenem naj bi se vanje vgrajevala vsa rast cen življenjskih potrebščin in ne le 85 odstotkov, kot je zapisano v dogovoru o plačni politiki.

Delodajalci očitajo SKEI, da je pri podpisu memoranduma o skupni evropski tarifni politiki nasledel nemškimi sindikalistom, ki želijo na ta na-

Delni rezultat

Kot je v pisno poročilo zapisal vodja pogajalske skupine SKEI Bogdan Ivanovič, je rezultat prvega dela pogajanj takle:

- za poslovodne delavce in delavce s posebnimi pooblastili se kolektivna pogodba dejavnosti ne uporablja,
- predsednik sindikata in sindikalni zaupnik imata pravico dobiti podatke o masi plač po individualnih pogodbah.

Vse druge zadeve, še niso dogovorjene in se bo o njih potrebno še pogajati.

čin zmanjšati konkurenčnost naše industrije. Pogajalci, ki zastopajo delodajalce, so tudi predlagali, naj bi se plače naših kovinarjev povečale šele po vstopu Slovenije v Evropsko unijo.

SKEI je, kot smo že večkrat objavili, v začetku letošnjega leta zahteval 20-odstotno povečanje plač. Dosedaj so s pogajanja dosegli le polovico tega, torej povečanje za 10 odstotkov.

Problem plačne politike v kovinski in elektroindustriji so tudi škarje med izhodišči za prve tri tarifne razrede in minimalno plačo. Zaradi tega prihaja do uravnilovke, ki zmanjšuje motiviranost zaposlenih za delo in doseganje dobrih rezultatov.

SKEI si je prizadeval plače dodatno povečati še za 3,8 odstotka, vendar nasprotna stran na to ni pristala.

Po besedah Lidije Jerkič se morajo pogajanja nadaljevati že v začetku septembra. Na referendumu so člani in drugi zaposleni podprli zahteve SKEI za pogajanja o 20-odstotnem povečanju plač. Izrazili so tudi pripravljenost, da zahtevo za pogajanja podprejo tudi z opozorilno stavko.

F. K.

Evropska konfederacija sindikatov (EKS) je dan pred 9. kongresom EKS, 28. junija, v Helsinkih organizirala tudi konferenco o enakosti. Zasedanje je bilo odprto za vse delegatke in delegate kongresa.

Cilj konference je bil:

– pregledati, koliko so stališča glede razvrščanja po spolu integrirana v politiko Evropske unije, še posebej na področju kolektivnih pogajanj v EU, na nacionalnih ravneh in na ravni panog,

– predstaviti rezultate študije o tem, kako ženske sodelujejo pri sprejemanju odločitev v organih sindikatov,

– sprejeti načrt za spodbujanje enakopravnosti v EKS.

Ocena stanja:

V EKS od leta 1995 potekajo aktivnosti za izboljšanje udeležbe žensk v procesih odločanja in vključitvi enakopravnosti med spoloma v vsa druga področja politike. Po štirih letih je, soodeč po raziskavi sekretariata EKS,

Evropska konfederacija sindikatov (EKS)

Konferenca o enakosti obeh spolov

razviden rahel napredek, vendar je zastopnost žensk, glede na delež ženskega članstva, še vedno premajhna. Analiza tudi ugotavlja, da je še vedno v kolektivna pogajanja na državnih ravneh vključenih malo žensk, enako je na panožnih in podjetniških ravneh.

Pogodba iz Amsterdama je seznanu načel, ki jih mora EU podpirati, dodala enakopravnost med ženskami in moškimi. Na tej podlagi je načelo enakopravnosti sestavina vseh strategij EU. Spremenjena in dopolnjena je definicija enakega plačila, uvedene so kvalificirane večinske volitve. Pri zaposlitvi naj bi imela oba spola enake pravice.

Na podlagi teh ocen je bil sestavljen in na konferenci tudi sprejet **Načrt za spodbujanje enakopravnosti v EKS in vanj povezanih organizacijah.**

V načrt so zapisani tile temeljni cilji:

– **cilj številka 1:** zagotoviti primerno zastopnost žensk v organih za kolektivna pogajanja in odločanje (odstotek udeleženi žensk naj bi bil sorazmeren številu članic sindikata);

– **cilj številka 2:** enakopravnost med ženskami in moškimi je treba vključiti v vsa področja politike sindikatov (uvesti je treba nove mehanizme in postopke, s katerimi bi lahko enakopravnost med spoloma sistematično vključili v vse strategije in dejavnosti sindikatov);

– **cilj številka 3:** doseganje enakih plač. Razlike med plačami so še naprej resen problem, ki ga je treba rešiti. Razlogov za razlike je veliko in so kompleksne narave, vendar se moramo sindikati bolj zavzemati za rešitev tega problema. To je treba doseči zlasti v okviru kolektivnih pogajanj, ki naj zmanjšajo razliko med plačami moških in žensk.

Članice EKS in njegovih organizacij bodo morale sestaviti posebne predloge za doseganje zastavljenih ciljev. V to delo bo vključen tudi sekretariat EKS in odbor za ženske zadeve pri EKS. Do sredine leta 2001 bo potrebno predložiti vmesno poročilo, končna ocena pa bo objavljena leta 2003 na naslednjem kongresu EKS.

V naši državi in tudi v ZSSS je o tej temi veliko vprašanj in dilem. Najbolje bo, da na enak način tudi sami ocenimo razmere pri nas doma in se lotimo sprememb, ki nam bodo vsem koristile.

Branka Novak,
sekretarka Sindikata tekstilne in
usnjarskopredelovalne industrije
Slovenije, in
Cvetka Gliha,
sekretarka Sindikata delavcev
prometa iz zvez Slovenije

Sindikat komunale, varovanja in poslovanja z nepremičninami Slovenije

Gornja Radgona bo likvidirala svoje komunalno podjetje

Naš poziv v prejšnji številki, naj sindikalni zaupniki takoj vrnejo izpolnjene vprašalnike, ni bil kaj pri- da uspešen; iz tega sklepamo, da je večina zaupnikov na dopustu. V tem mesecu se je sestal le odbor sindikalnih veteranov in je zelo dobro ocenil srečanje komunalcev v Novi Gorici, za kar smo se organizatorjem pisno zahvalili. Obravnavali smo tudi predlog zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju. Ocenili smo, da je predloženo besedilo bistveno boljše, kot je bilo prvotno ponujeno, in da je to rezultat trdih pogajanj in našega sindikalnega pritiska. Podprli smo predložene amandmaje ZSSS ter naložili njenim službam in organom, naj ves postopek obravnave in sprejemanja tega zakona pozorno spremljajo in po potrebi predlagajo naše ukrepe oz. aktivnosti.

Neprijetno nas je sredi julija presenetila novica, da je občinski svet občine Gornja Radgona ukinil svoje javno komunalno podjetje ter odvoz smeti in čiščenje javnih površin oddal v koncesijo. Del zaposlenih naj bi prevzela nova koncesionarja, vendar se bo določeno število delavcev znašlo na seznamu presežnih delavcev. V ozadju so že nekaj časa trajajoča nesoglas-

ja in spori med občinsko upravo in komunalnim podjetjem, kar je pripeljalo do izgub. To je bil razlog, da so se odločili za likvidacijo podjetja. Ali pa je to tudi pravi način in upravičen razlog, da 30 delavcev podjetja spravijo v socialno negotovost, bomo predstavniki sindikata skušali ugotoviti ta teden na pogovoru pri županu Gornje Radgone. Predsednik SKVNS Alojz Terbuc, sekretar območja Janez Kovač, predsednik območnega odbora komunalcev Karel Žekš in sekretar SKVNS Miloš Mikolič se bomo pogovorili tudi z vodstvom sindikata v Komunalnem podjetju. Njihovi sindikalni zaupniki **Irene Belec** bomo dali vso možno podporo in usmeritve, kako naj ravna sindikat v podjetju, če in ko bo prišlo do likvidacije podjetja.

V naš sindikat je včlanjenih 22 delavcev in vsem bomo ponudili pomoč. Škoda, da nas niso na težave opozorili že prej, ko bi lahko naredili kaj več, kot bomo lahko sedaj. Člane, ki bodo prešli k novima delodajalcema zasebnemu podjetju "Urejanje okolja" Ivana Vrnbjaka in Saubermacherju, pa bomo skušali ohraniti v sindikalnih skupinah in jih povezati v območni odbor dejavnosti.

Miloš Mikolič, sekretar

Izhodiščne plače za gospodarske javne službe na področju komunalnih dejavnosti od avgusta 1999 dalje

Skladno z določbami Tarifne priloge za leto 1994 za gospodarske javne službe vodnega gospodarstva in tarifne priloge za leto 1996 na področju komunalnih dejavnosti ter količnika povišanja izhodiščnih plač za mesec avgust 1999, ki znaša 1,023 (UL RS št.59/99) so od avgusta 1999 dalje naslednje izhodiščne bruto plače:

	Relativno razmerje	Vodno gospodarstvo	Komunalne dejavnosti
I. enostavna dela	1,00	59.656	62.717
II. manj zahtevna dela	1,10	65.622	68.989
III. srednje zahtevna dela	1,23	73.377	77.142
IV. zahtevna dela	1,46	87.098	91.567
V. bolj zahtevna dela	1,60	95.450	100.347
VI. zelo zahtevna dela	2,16	128.857	135.467
VII. visoko zahtevna dela	2,70	161.072	169.336
VIII. najbolj zahtevna dela	3,50	208.797	219.510
IX. izjemno zahtevna dela	4,20	250.556	263.411

Izhodiščne plače za podjetja na področju poslovanja z nepremičninami od avgusta 1999 dalje

Skladno z določbami Tarifne priloge kolektivne pogodbe za dejavnost poslovanja z nepremičninami za leto 1998 ter količnikom povišanja izhodiščnih plač objavljamo naslednjo tabelo:

	Relativno razmerje	IZHODIŠČA		
		1. skup.	2. skup.	3. skup.
I. enostavna dela	1,00	54.537	58.627	62.717
II. manj zahtevna dela	1,10	59.991	64.490	68.989
III. srednje zahtevna dela	1,23	67.081	72.111	77.142
IV. zahtevna dela	1,46	79.624	85.595	91.567
V. bolj zahtevna dela	1,60	87.260	93.803	100.347
VI. zelo zahtevna dela	2,16	117.800	126.634	135.467
VII. visoko zahtevna dela	2,70	147.251	158.293	169.336
VIII. najbolj zahtevna dela	3,50	190.881	205.194	219.510
IX. izjemno zahtevna dela	4,20	229.056	246.234	263.411

Skladno s socialnim sporazumom in izvajanjem zakona o minimalni plači znaša za mesec avgust 1999 minimalna bruto plača **72.521 SIT.**

Miloš Mikolič, sekretar

Humoreska

"Ko pomislim, kaj me čaka v naslednjih dneh, me je kar groza," je pred dnevi pri malici v naši tovarni dejal rezkar Vili.

"Kaj tako groznega pa se ti bo zgodilo?" smo povprašali vsi v en glas.

"Kaj? Kaj? Saj veste, da se bo naslednji teden v naši tovarni začel kolektivni dopust!" je razburjeno odgovoril Vili.

"No, in kaj potem?" je začudeno vprašal mizar Tone.

"Kaj bi bilo potem? Moral bom na dopust!" je razdraženo odgovoril Vili.

"Kje pa nameravaš preživeti dopust?" je vrtal naprej Tone.

"Saj to je ravno tisto!" je vzkliknil Vili. "Z ženo in otroki gremo k njenemu bratu na kmete. Tam bomo ves mesec delali in garali kot črna živina, da si bomo prislužili ozimnico. Če si z delom v času dopusta ne bi prislužili prašička, krompirja, jabolk in nekaj zelenjave, potem bi pozimi bolj tenko piskali, saj z ženo skupaj ne zasluživa toliko, da bi lahko samo s plačo preživljala družino."

Iz dnevnika delavca Jožeta

Najtežji mesec

"Ne sekiraj se, Vili, saj nisi edini, ki boš moral v času dopusta delati," se je v pogovor vključil kurir Peter. "Jaz bom dopust denimo izkoristil za to, da bom prebelil celo stanovanje ter prebarval okna in vrata. S svojo plačo si ne morem privoščiti, da bi najel pleskarja."

"Jaz pa grem v času dopusta kuhat v kolonijo za otroke, ki jo organizira športno društvo iz našega kraja," je dejala kuharica Špela. "Tako si bom v času dopusta zaslužila še eno plačo, poleg tega pa bo lahko z mano eno izmeno brezplačno na morju tudi moj sin. Res pa je, da na morju, ko je že tako in tako vroče, ni prijetno ves dan preživeti v vroči kuhinji."

"Fantje, povem vam, da ga na celi črti lomite!" se je v pogovor vključil skladiščnik Rudi.

"Rudi, kaj tebi v času dopusta ne bo treba delati?" je začudeno povprašal mizar Tone.

"Seveda bom v času dopusta delal, pa še kako! Vendar pa ne v Sloveniji. Vsako leto grem med dopustom na črno delat v sosednjo Avstrijo. Tam zaslužim na dan za deset ur dela več kot 10.000 tolarjev," se je zažejal Rudi. "Povejte mi, kje pri nas bi lahko toliko zaslužil na dan?"

"Jaz bom v času dopusta na trgu prodajala zelenjavo, ki jo pridelam v domačem rastlinjaku," se je pohvalila Danica iz ekspedita. "Če ne bi doma pridelali toliko zelenjave, da jo lahko z možem prodajava še na trgu, otrokom jeseni samo iz plač ne bi mogla kupiti šolskih potrebščin."

"Midva z ženo pa sva otrokoma dala za vpis na univerzo ter za študijsko literaturo regres za letni dopust," je pritegnil strugar Lojze. "Če letos ne bi dobili regresa za dopust, se otroka na fakulteti ne bi mogla vpisati v višji letnik, čeprav sta opravila vse izpite in imata za to pogoje. Brez denarja dandanes otroci še študirati več ne morejo."

"Moj regres za letni dopust pa je končal v državnem proračunu, saj sem prejšnji mesec naredil prometni prekršek," je potrto dejal Tine iz pakirnice. "Če letos ne bi dobili regresa za dopust, bi moral iti v zapor, saj so dandanes delavske plače tako majhne, da z njimi ni mogoče poravnati niti kazni za prometni prekršek."

"Vidim, da bom letos samo jaz preživel dopust tako, kot se spodobi," je veselo dejal kovač Beno.

"Kje pa ga boš preživel?" je zanimalo Vilija.

"V švicah in na malti, če razumete, kaj to pomeni," je dejal Beno. "Prijatelj bo namreč začel graditi hišo, sam pa mu bom pomagal mešati malto, pri čemer bom pošteno švicar. Moram mu pomagati, saj mi vedno zastoj popravlja avto, ker je avtomehanik."

"Jaz sem mislil, da bo naslednji mesec samo meni hudo. Sedaj pa vidim, da bo naslednji mesec, ko bomo imeli kolektivni dopust, najtežji mesec za vse nas!" je zamišljeno dejal Vili.

Verjetno bi se o tem, kje in kaj bo kdo delal v času dopusta, pomenkovali do konca malice, če ne bi v jedilnico ves nasmejan vstopil direktor.

"Prinašam vam veselo novico!" je vzkliknil direktor. "Letos se bo kolektivni dopust začel tri dni prej in bo trajal tri dni dlje, kot smo planirali. Tako se boste lahko do jeseni vsi dobro odpočili, ali ne?"

Vsi smo v zadregi pogledali v krožnike z ričetom in molčali. Neprijetni molk je prekinil skladiščnik Rudi, ki je povprašal: "Kako pa boste vi preživeli dopust, gospod direktor?"

"Ah, fantje, meni pa ne gre tako lepo kot vam. Jaz ne bom mogel cel mesec počivati in brezskrbno uživati v kakšnem turističnem centru tako kot vi, saj bom moral tudi v času kolektivnega dopusta skrbeti za to, da bo v tovarni vse v redu. Zato bom z družino dopustoval blizu doma - v Španiji in Grčiji. Samo za en teden bom sam skočil na Tajsko, da se malo razvedrim in si spočijem živce. Še sreča, da so na svetu mobiteli, sicer si tega ne bi mogel privoščiti!"

turistična
agencija

ATRIS

BORZA SINDIKALNEGA TURIZMA

ATRIS - BORZA SINDIKALNEGA
TURIZMA, Ljubljana, Dalmatinova 4,

**Posebna ATRISOVA ponudba POLETJE 99
DRUŽINSKE POČITNICE V SLOVENIJI IN HRVAŠKI**

FIESA - tri in štiriposteljne sobe v apartmajskih hišah - polpenzion od 4200 do 6000 SIT, tedenski paketi

PIRAN - APARTMAJI
za 2 ali 4 osebe - najem od 7000 do 10.000 SIT

KRANJSKA GORA, POKLJUKA, ROGLA, ČATEŽ, ATOMSKE TOPLICE - posamezni termini

TURIZEM NA KMETIJI - ŠENTANEL, "Rifel", polpenzion v dvoali triposteljnih sobah, cena 3300 SIT

SAVUDRIJA - bungalovske hišice za tri ali štiri osebe, polpenzion odrasli 4200 SIT, otroci 3500 SIT

POREČ - apartmaji LANTERNA - najem za 4 osebe - 104.000 SIT za 7 dni

- Hotel Neptun - polpenzion za 1 osebo za 7 dni 49.500 SIT

NOVIGRAD - KASTANJA - sobe v bungalovih za 3 oziroma 4 osebe, cena polpenziona za odrasle 4900 SIT, za otroke 3500 SIT. Za član ZSSS 5% popust

- počitniški dom - Šaini: polpenzion 4400 SIT, otroci popust

DAJLA - apartmaji za 4 osebe, cena 8000 SIT na dan

OTOK PAG - STARA NOVALJA - kvalitetna počitniška stanovanja za 4 do 6 oseb, od 9800 SIT dalje

OTOK KRK - počitniški dom TAM, polni ponzion za 7 dni 41.900 SIT, otroci imajo popust

AKCIJA: vikend v Poreču - hoteli Tamaris, Pical, Neptun in Rubin, od 30. 7. do 1. 8. - polpenzion za eno osebo 14.900 SIT

SINDIKALNI IZLETI: - enodnevni izleti po Beli Krajini, Tolminskem, Brdih, Vipavski dolini, Slovenskih goricah

- dvodnih izleti Kras in Obala, Dunaj, Budimpešta, za prijatelje piva Praga

SEJMI: - Ženeva: Telecom 99, od 10. do 17. oktobra, tri dni 109.500 SIT - Düsseldorf, Interkama 99, industrijska komunikacija, od 18. do 23. oktobra, tri dni 128.000 SIT

PLAČILNI POGOJI V DOGOVORU Z GOSTI.

POKLIČITE TURISTIČNO AGENCIJO ATRIS, 061/1341 255 ALI 061/322 975.

Prijaten dan vam želiva Katarina in Metod

Resnična

"Halo, ali sem dobil telefonsko centralo vlade?"

"Da, pravilno ste klicali!"

"Ali dela pri vas gospod Jančič?"

"Ne, ne, kje pa! On je pri nas samo zaposlen!"

Družinska zgodovina

"Otroci, danes se bomo učili, kako je nastal človek."

"Moj očka pravi, da smo nastali iz opic!"

"Janežek, to sem že sam opazil, vendar danes nimamo časa, da bi govorili o družinski zgodovini tvojega očeta."

Izgubljeni pes

"Zakaj pa jočete, gospod policaj?"

"Vrhunsko dresiranega psa sem izgubil!"

"Nič se ne vznemirjajte! Če je res

vrhunsko dresiran, bo sam našel na policijsko postajo!"

"On že, kaj pa jaz!"

Zdravniška

"Gospoda doktor, koliko možnosti imam, da preživim operacijo?"

"Petdeset odstotkov!"

"To je vendar grozno!"

"Nič naj vas ne bo strah. Danes bom imel deset operacij, pet pacientov pa mi je že umrlo!"

Izgubljena kapa

"Gospod policaj, ali je to vaša kapa?"

"Kje pa, mladenič! Jaz sem svojo izgubil!"

Uganke

"Moja žena rada rešuje uganke."

"Kakšne uganke pa rešuje najraje?"

"Katera od tajnic v našem podjetju je moja ljubica!"

								Nova Delavska enotnost	ZAVITO SLANO PECIVO	SANI	PISATELJ ANDRIČ	NASKALNA ZELIKA KI "ODNAŠA STRELO"	LETOVIŠČE NA ZAH. ITALIJANSKI RIVIERI
								PASJA KOŽA				1	
								FRANCOSKI SKLADATELJ (Maurice)					
								OSNOVNA KOLIČINA					
								NAROKAVNIK, SUKNJA					
				Avtor: Rudi Murn	MESTO V INDIJI (iz črk: KOALA)	SLOVENSKA KRITIČARKA SUKLJE	PERZIJKA	MESTO V RUSIJI	2			RISTO SAVIN	
								MOŠKI POTOMEC				LJUDSTVO V LAOSU	
					GRŠKI FILOZOF								
					RUMBI PODOBEN JUŽNOAMERIŠKI PLES						IGRALNE KARTE		
					POLETNO OBUVALO						ORGAN VIDA		
					SMUČARKA KRONBICHLER						VULKAN NA SICILIJI	FRANCOSKI FILOZOF	
Nagradna križanka	POBOTANJE	PRIPADNIK IROKEZOV	KRMLINA RASTLINA	USTREŽLJIV ČLOVEK	3			DEL CVETICE					
				TEKMA PRI ST. GRKI				NASILNI VSTOP V PROSTOR				NIKOLA ZRINSKI	JEREBIKOV LES
IZDELOVALNICA SIRA							GOVORJENJE KVANT						
FUNKCIJA V KAZENSKEM POSTOPKU						JED	APINISTIČNA DEJAVNOST						
STARA ŠARA KRAMA							IGRALKA MCGRAW					RIJEKA	
							VRTINČAST VIHAR					SLOVENSKI SLIKAR (France)	
							EVA SRŠEN						
SREDO-ZEMSKA RASTLINA					TROPSKA OTREDELJA SMOLA					OKUŽBA	PRIPADNIK RUS. KMEČKE STRANKE		
					SREDIŠČE GORENJSKE						ZAČIMBA		
VRENK EDO			APNENEČ, OOLIT, IKRNIK	JELENJ V PREDNJI INDIJI				SREDIŠČE VRTENJA			LJUBLJANSKA BANKA		NASEKANO MESO
											KLICA		
NORDIJSKI BOGOVI				SATIRIK BUCHWALD			KOSTNICA	SILVO TERŠAK	MESTO OB SOČI	NEVARNO MAMILO			
				4. IN 5. SAMOGLASNIK									
Nova Delavska enotnost	KVALITETNO GORIVO	ZNAČILNOST KOZAVEGA								ULANSKA SUKNJA			
		MESTO V SR. BOSNI								GRŠKA MATI BOGOV			
DEL KORUZE											DRŽAVA V INDOKINI		
KNJIŽEVNIK HANSSON				MAMINA SESTRA				IGRALEC MARVIN			Nova Delavska enotnost	TEKOČINA V ŽILAH	VENEZIA
				AMERIŠKI PISATELJ				RIMSKA BOGINJA				DIVJA MAČKA	
SPLETKAR					PRINCIP ZLA, ZLI DUH						PRODOREN VZKLIK		
					CIRIL NOVAK						ALUMINIJ		
MAJHEN SVEDER						REKA NA PELEPO-NEZU				SPOMILADI POSEJANO ŽITO			
Nagradna križanka	VELIKO MORJE					PEVEC PLESTENJAK				LADJSKI VIJAK			

GESLA NAGRADNE KRIŽANKE št. 29 (29. 7. 1999):

1:

2:

3:

Gesla iz današnje nagradne križanke napišite na označena polja, izrežite in pošljite nalepljene na dopisnici na naslov: Zveza svobodnih sindikatov Slovenije – Svet, Dalmatinova 4, Ljubljana. Tudi tokrat je nagrada 5000 tolarjev, zato ne pozabite napisati svoj točen naslov in davčno številko. Upoštevali bomo pravilne rešitve, ki bodo prispele do **ponedeljka, 9. avgusta 1999.**

Pravilna rešitev gesel iz 27. letošnje številke Nove Delavske enotnosti: 1. **DOBRA MISEL**, 2. **GLADIŠNIK**, 3. **OŽEPEK**. Nagrado 5000 tolarjev prejme **Marica Košmerl**, Hrib 16, 1318 Loški Potok. Nagrado bomo poslali po pošti.